

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET ŠEBALJ protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 4429/09)

PRESUDA

STRASBOURG

28. lipnja 2011.

Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Šebalj protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

g. Anatoly Kovler, *predsjednik*,
gđa Nina Vajić,
g. Peer Lorenzen,
gđa Elisabeth Steiner,
g. Khanlar Hajiyeu,
gđa Julia Laffranque,
g. Linos-Alexandre Sicilianos, *suci*,

i g. Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 7. lipnja 2011. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena ovog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 4429/09) protiv Republike Hrvatske što ga je 25. ožujka 2009. godine hrvatski državljanin g. Zoran Šebalj ("podnositelj zahtjeva") podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija").

2. Podnositelja zahtjeva su zastupali gđa L. Horvat i g. S. Radoljubac, odvjetnici iz Zagreba. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 8. lipnja 2010. godine predsjednik Prvog odjela odlučio je Vladu obavijestiti o prigovorima temeljem članka 3., članka 5. stavaka 3. i 4. i članka 6. stavaka 1. i 3.(c) Konvencije. Odlučeno je istovremeno odlučiti o dopuštenosti i osnovanosti prigovora (članak 29. stavak 1.). Dana 18. siječnja 2011. godine predsjednik Prvog odjela obavijestio je o daljnjim prigovorima temeljem članka 5. stavaka 1. i 4. i članka 6. stavka 1. Konvencije, te je pozvao Vladu da dostavi mjerodavnu sudsku praksu Vrhovnog suda o pitanju zakonitosti pritvora podnositelja zahtjeva nakon 19. lipnja 2008. godine.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva rođen je 1971. godine i živi u Zagrebu.

5. Iz dokumenata u spisu predmeta razvidne su sljedeće činjenice.

A. Tri postupka spojena u predmet br. Ko-824/08*1. Kazneni postupak vođen u spisu broj Ko-219/06*

6. Dana 21. rujna 2005. godine podnositelj zahtjeva je uhićen na temelju osnovane sumnje da je počinio nekoliko kaznenih djela krađe. Pušten je na slobodu dana 22. rujna 2005. godine.

7. Dana 23. siječnja 2006. godine Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu pokrenulo je kazneni postupak protiv podnositelja zahtjeva optuživši ga za dva kaznena djela teške krađe u razdoblju od 1. do 4. srpnja 2005. godine te dana 11. i 12. rujna 2005. godine.

8. Glavna rasprava zakazana za 6. travnja 2006. godine odgođena je na zahtjev podnositelja zahtjeva jer je htio angažirati branitelja.

9. Ročište zakazano za 8. lipnja 2006. godine odgođeno je zbog nedolaska podnositelja zahtjeva. U podnesku od istoga dana podnositelj zahtjeva je obavijestio predsjednicu vijeća da je u pritvoru u vezi s nekim drugim kaznenim postupkom koji se vodio protiv njega.

10. Podnositelj zahtjeva je na ročište zakazano za 2. listopada 2006. pozvan putem uprave Zatvora u Zagrebu, ali nije doveden jer je bio pušten na slobodu dana 26. lipnja 2006. godine.

11. Predsjednica vijeća je naložila policiji da dovede podnositelja zahtjeva na ročište zakazano za 21. studeni 2006. godine, ali taj nalog nije izvršen. Dana 28. studenog 2006. godine policija je obavijestila predsjednicu vijeća da podnositelj zahtjeva ne živi na adresi na kojoj je prijavljen.

12. Dana 1. prosinca 2006. godine predsjednica vijeća pitala je središnju upravu za zatvorski sustav je li podnositelj zahtjeva smješten u nekoj kaznenoj ustanovi u Hrvatskoj. Dana 4. siječnja 2007. godine središnja uprava za zatvorski sustav odgovorila je da nije.

13. Dana 16. srpnja 2007. ovaj je postupak spojen s kaznenim postupcima br. Ko-2965/06 i Ko-2403/07 (vidi dolje, stavci 56. i 68.).

14. Dana 4. kolovoza 2007. podnositelj zahtjeva je dostavio punomoć za svog branitelja J.N.

15. Dana 12. rujna 2007. godine održano je ročište u nazočnosti podnositelja zahtjeva i njegovog branitelja.

16. Podnositelj zahtjeva je već bio smješten u pritvor dana 19. lipnja 2007. godine na temelju rješenja o određivanju pritvora od 22. svibnja 2007. godine donesenog u postupku koji se vodio pod brojem KO 2403/07 (vidi dolje, stavci 62. i 63.). Dana 28. rujna 2007. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točka 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku. Obrazloženje je u biti bilo isto kao i u odluci kojom se produljuje pritvor podnositelja zahtjeva od 12. srpnja 2007. (vidi dolje, stavak 67.).

17. Dana 1. listopada 2007. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu tvrdeći, kao prvo, da u prvostupanjskoj odluci nije točno navedeno razdoblje pritvora koje ona pokriva i da njegov pritvor između 19. kolovoza i 28. rujna 2007. godine nije bio pokriven niti jednom odlukom. Kao drugo, pobijao je osnovu svog pritvora, s osnova da je mogao živjeti s obitelji D. i da protekle godine nije počinio niti jedno kazneno djelo.

18. Dana 11. prosinca 2007. godine održano je ročište u nazočnosti podnositelja zahtjeva i njegovog branitelja.

19. Dana 5. listopada 2007. Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu podnositelja zahtjeva od 1. listopada 2007. godine, nalazeći da podnositelj zahtjeva nije imao adresu na koju bi mu sudovi mogli poslati poziv, budući da je policija utvrdila da je I.D., vlasnik stana na adresi koju je naznačio podnositelj zahtjeva, izjavio da je podnositelj zahtjeva prijatelj njegovog sina, ali da nikada nije s njima živio. Žalbeni je sud prihvatio osnove za pritvor koje je naveo prvostupanjski sud. Nije se očitovao na tvrdnju podnositelja zahtjeva da njegov pritvor u razdoblju do 19. kolovoza do 28. rujna 2007. godine nije bio pokriven nikakvom odlukom.

20. Dana 30. listopada 2007. godine održano je ročište u nazočnosti podnositelja zahtjeva i njegovog branitelja.

21. Dana 2. studenog 2007. godine podnositelj zahtjeva je podnio zahtjev za puštanje na slobodu, dostavivši pisanu izjavu I.D.-a da dozvoljava da podnositelj zahtjeva živi u njegovom stanu.

22. Dana 5. studenog 2007. godine izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točki 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući iste razloge kao prije. Izvanraspravno vijeće utvrdilo je da je podnositelj zahtjeva već četiri puta osuđivan za krađu ili tešku krađu i da je svaki puta osuđen na kaznu zatvora, te da se protiv njega vode dva kaznena postupka, koji se također tiču optužbi za krađu. S obzirom na takvu pozadinu i broj pojedinačnih krađa zbog kojih se postupak o kojemu je riječ vodi, što sve pokazuje odlučnost podnositelja zahtjeva da vrši kaznena djela krađe, Općinski sud je zaključio da postoji stvarna opasnost od ponovnog počinjenja djela.

23. Dana 8. studenog 2007. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu, tvrdeći, ukratko, da se prvostupanjski sud pozvao na pogrešne odredbe kad mu je odredio pritvor.

24. Dana 9. studenog 2007. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu i potvrdio prvostupanjsku presudu.

25. Dana 11. prosinca 2007. godine održano je ročište u nazočnosti podnositelja zahtjeva i njegovog branitelja.

26. Dana 7. prosinca 2007. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točka 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku. Izvanraspravno vijeće utvrdilo je da se u

postupku o kojemu je riječ radi o šest različitih krađa, te da su protiv njega u tijeku dva druga kaznena postupka zbog krađe. Nadalje, već je četiri puta bio proglašen krivim za krađu ili tešku krađu te je svaki puta osuđen na kaznu zatvora. S obzirom na takvu pozadinu Općinski je sud zaključio da je podnositelj zahtjeva pokazao visoki stupanj kriminalne odlučnosti u počinjenju krađa i da ga prethodne osuđujuće odluke nisu spriječile da nastavi s istom vrstom kaznene aktivnosti.

27. Dana 11. prosinca 2007. godine održano je ročište u nazočnosti podnositelja zahtjeva i njegovog branitelja. Zamjenik državnog odvjetnika nazočan na ročištu odustao je od tri točke optužbe za krađu. Istoga je dana donesena presuda u kojoj je podnositelj zahtjeva proglašen krivim za dva djela krađe te osuđen na godinu i tri mjeseca zatvora. Oslobođen je preostalih optužbi. Izvanraspravno vijeće je produljilo pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točka 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku.

28. Dana 17. prosinca 2007. podnositelj zahtjeva je uložio žalbu protiv odluke kojom mu je produljen pritvor, pobijajući osnove pritvora. Izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Osijeku odbilo je žalbu dana 18. prosinca 2007. godine.

29. Dana 20. prosinca 2007. branitelj podnositelja zahtjeva je također uložio žalbu protiv odluke kojom mu je produljen pritvor, pobijajući osnove pritvora. Izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu odbilo je žalbu dana 20. prosinca 2007. godine.

30. Dana 1. siječnja 2008. godine podnositelj zahtjeva je podnio žalbu protiv prvostupanjske presude. Tvrdio je da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno, da je obrazloženje presude proturječno i da je primijenjena kazna prestroga.

31. Dana 10. siječnja 2008. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu protiv prvostupanjske presude tvrdeći da mu nije dokazano da je počinio krađe o kojima je riječ. Istoga je dana Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu također uložilo žalbu protiv dijela presude kojim je podnositelj zahtjeva oslobođen optužbe.

32. Dana 4. ožujka 2008. godine Županijski sud u Zagrebu potvrdio je prvostupanjsku presudu u dijelu kojim je podnositelj zahtjeva proglašen krivim po jednoj točki optužbe za krađu, te ukinuo preostali dio presude, i u dijelu kojim je podnositelj zahtjeva proglašen krivim po jednoj točki optužbe za krađu i u dijelu u kojem je podnositelj zahtjeva oslobođen optužbe za jednu krađu. U tom je dijelu predmet vraćen na ponovni postupak. Županijski sud u Zagrebu u isto je vrijeme produljio pritvor podnositelju zahtjeva na temelju članka 102. stavka 1. točke 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku. Potvrdio je obrazloženje koje je prethodno dao Općinski sud.

33. Predmet je dobio novi broj, Ko-824/08.

34. Dana 26. ožujka 2008. godine Općinski sud u Zagrebu imenovao je branitelja podnositelju zahtjeva, jer ga je njegov odabrani branitelj prestao zastupati.

35. Dana 4. travnja 2008. godine izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu ponovno je produljilo pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točki 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući iste razloge kao prije.

36. Dana 8. travnja 2008. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu tvrdeći da su razlozi za njegov pritvor nedostatni i da je prvostupanjski sud samo ponovio svoje prethodne tvrdnje.

37. Dana 15. travnja 2008. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu i ponovio razloge suda prvog stupnja.

38. Podnositelj zahtjeva je dana 22. travnja 2008. podnio zahtjev za puštanje na slobodu, tvrdeći da su razlozi na koje su se pozvali domaći sudovi za produljenje njegovog pritvora biti nedostatni.

39. Dana 25. travnja 2008. godine izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu odbilo je zahtjev podnositelja zahtjeva, ponavljajući svoje prethodne razloge koji opravdavaju pritvor podnositelja zahtjeva.

40. Dana 9. svibnja 2008. godine održano je ročište u nazočnosti podnositelja zahtjeva i njegovog branitelja.

41. Dana 15. svibnja 2008. godine izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točki 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući iste razloge kao prije.

42. Dana 20. svibnja 2008. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu tvrdeći da razlozi za njegov pritvor nisu mjerodavni i dostatni. Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu dana 21. svibnja 2008. godine, potvrdivši obrazloženje prvostupanjskog suda.

43. Dana 17. lipnja 2008. godine predsjednica vijeća poslala je pismo upravi Zatvora u Zagrebu kojim ju je obavijestila da će dana 19. lipnja 2008. godine isteći zakonski rok za najdulje trajanje pritvora, te naložila da se podnositelja zahtjeva toga dana pusti na slobodu. Međutim, podnositelj zahtjeva nije bio pušten na slobodu, već je ostao u pritvoru na osnovi rješenja o određivanju pritvora izdanog u jednom drugom postupku (vidi dolje, stavak 72.).

44. U pisanom zapisniku s ročišta održanog dana 7. srpnja 2008. godine navedeno je da podnositelj zahtjeva više nije u pritvoru u vezi s postupkom o kojemu je riječ, ali da i dalje ostaje u pritvoru na osnovi rješenja o određivanju pritvora donesenog u kaznenom postupku koji se protiv njega vodi pred istim sudom u predmetu broj Ko-3257/05.

45. Dana 9. srpnja 2008. godine predsjednica vijeća razriješila je dužnosti branitelja po službenoj dužnosti jer podnositelj zahtjeva više nije bio u pritvoru u vezi s postupkom o kojemu je riječ, te stoga više nije imao pravo da ga zastupa branitelj po službenoj dužnosti. Međutim, predsjednik

Općinskog suda u Zagrebu istoga je dana podnositelju zahtjeva imenovao novog branitelja po službenoj dužnosti.

46. Ročišta su održana 19. rujna, 22. listopada i 8. prosinca 2008. godine te 29. siječnja, 27. veljače i 3. travnja 2009. godine, u nazočnosti podnositelja zahtjeva i branitelja po službenoj dužnosti. Ovog je posljednjeg dana donesena presuda u kojoj je podnositelj zahtjeva proglašen krivim za dva djela krađe, te osuđen na dvije godine i šest mjeseci zatvora. Vrijeme koje je proveo u pritvoru u vezi s postupkom o kojemu je riječ od 19. lipnja 2007. do 19. lipnja 2008. godine uračunato mu je u kaznu.

47. Dana 11. siječnja 2010. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu tvrdeći da je činjenično stanje predmeta pogrešno utvrđeno i da su neki dokazi nezakonito pribavljeni. Prigovorio je tome kako su prema njemu postupali tijekom policijskog ispitivanja, tvrdeći da je nakon policijske pretrage njegovog stana dana 21. rujna 2005. godine u 12,45 sati policija uzela veliki broj stvari iz njegovog stana, a njega odvela u Policijsku postaju Zagreb. Tijekom cijelog tog vremena jednom mu je dan jedan sendvič i voćni sok. U jutro dana 22. rujna 2005. godine policija ga je prisilila da potpiše neke papire. Nije bio nazočan u uredu kad su policijski službenici sačinili popis stvari koje su navodno uzete iz njegovog stana.

48. Dana 13. siječnja 2010. godine i branitelj je uložio žalbu tvrdeći da je činjenično stanje predmeta pogrešno utvrđeno.

49. Postupak je u tijeku pred Županijskim sudom u Zagrebu.

2. Kazneni postupak vođen u spisu broj Ko-2965/06

50. Dana 9. rujna 2006. godine podnositelj zahtjeva je uhićen zbog osnovane sumnje da je počinio krađu. Istog je dana u 13:15 sati pušten na slobodu.

51. Dana 25. rujna 2006. godine Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu pokrenulo je kazneni postupak protiv podnositelja zahtjeva pred Općinskim sudom u Zagrebu optuživši ga za jedno kazneno djelo pokušaja teške krađe, navodno počinjeno 8. rujna 2006. godine.

52. Ročište zakazano za 18. svibnja 2007. godine odgođeno je zbog nedolaska podnositelja zahtjeva.

53. Dana 1. lipnja 2007. godine Ministarstvo pravosuđa obavijestilo je Općinski sud da je podnositelj zahtjeva već četiri puta osuđivan za tešku krađu.

54. Dana 4. lipnja 2007. godine predsjednica vijeća zatražila je od policije da pronađe podnositelja zahtjeva. Dana 26. lipnja 2007. godine policija je obavijestila predsjednicu vijeća da podnositelj zahtjeva ne živi na adresi na kojoj je prijavljen.

55. Dana 4. srpnja 2007. godine policija je obavijestila Općinski sud da podnositelj zahtjeva nije u pritvoru u Zatvoru u Zagrebu.

56. Dana 16. srpnja 2007. ovaj je postupak spojen s kaznenim postupcima br. Ko-2965/07 I Ko-2403/06 (vidi gore, stavci 56. i 13.).

3. Kazneni postupak vođen u spisu broj Ko-2403/07

57. Dana 16. listopada 2006. godine Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu zatražilo je od istražnog suca Županijskog suda u Zagrebu da otvori istragu protiv podnositelja zahtjeva u vezi sa sumnjom da je počinio osam djela krađe, u razdoblju od 17. srpnja do 4. rujna 2006. godine.

58. Dana 13. studenog 2006. godine istražni sudac je zatražio od Županijskog suda u Vukovaru izvođenje dokaza saslušanjem podnositelja zahtjeva jer je adresa na kojoj je bio prijavljen bila na području u nadležnosti toga suda.

59. Na ročištu održanom dana 1. prosinca 2006. godine istražni je sudac proveo dokaz saslušanjem dva svjedoka.

60. Dana 20. prosinca 2006. godine istražni sudac je ponovio svoj zahtjev od 13. studenog 2006. godine. Dana 8. siječnja 2007. godine Županijski sud u Vukovaru obavijestio je istražnog suca da podnositelj zahtjeva ne živi na adresi na kojoj je prijavljen.

61. Dana 8. veljače 2007. godine istražni sudac je naložio policiji da dovede podnositelja zahtjeva na ročište zakazano za 26. veljače 2007. godine i naznači adresu u Zagrebu. Dana 27. veljače 2007. godine policija je obavijestila istražnog suca da podnositelj zahtjeva ne živi na adresi na kojoj je prijavljen.

62. Dana 22. svibnja 2007. godine istražni je sudac produljio pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točki 1. (opasnost od bijega) Zakona o kaznenom postupku. Odluka je obrazložena činjenicom da podnositelj zahtjeva ne živi na adresi na kojoj je prijavljen i zaključkom da se krije.

63. Podnositelj zahtjeva je uhićen dana 19. lipnja 2007. godine i smješten u pritvor u Zatvoru u Zagrebu.

64. Dana 20. lipnja 2007. istražni sudac je proveo dokaz saslušanjem podnositelja zahtjeva u nazočnosti branitelja po službenoj dužnosti.

65. Dana 25. lipnja 2007. godine podnositelj zahtjeva je zatražio od istražnog suca da ga zastupa njegov branitelj J.N.

66. Dana 9. srpnja 2007. godine Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu pokrenulo je kazneni postupak protiv podnositelja zahtjeva optuživši ga za tri kaznena djela teške krađe u razdoblju od 30. kolovoza do 8. rujna 2006. godine.

67. Dana 12. srpnja 2007. godine izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točki 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku. Glede prve osnove Općinski sud je presudio da podnositelj zahtjeva nije bio dostupan tijekom istrage budući da nije živio na adresi na kojoj je prijavljen, a vlasnik kuće na drugoj adresi koju je naznačio odbio je dozvoliti podnositelju zahtjeva da tamo živi. Glede druge osnove, Općinski sud je presudio da je strah od ponavljanja djela bio opravdan činjenicom da je podnositelj zahtjeva već četiri puta bio osuđivan

za krađu, da je nezaposlen, da nema nikakve imovine i da su u tijeku postupci protiv njega također povodom optužbi za kazneno djelo krađe.

68. Dana 16. srpnja 2007. ovaj je postupak spojen s kaznenim postupcima br. Ko-2965/06 i Ko-2403/06 (vidi stavak 13. ove presude).

B. Dva postupka spojena u predmet br. Ko-3257/05

1. Kazneni postupak vođen u pod brojem Ko-3257/05

69. U pisanom zapisniku o ispitivanju podnositelja zahtjeva od strane policije u Petoj policijskoj stanici u Zagrebu navedeno je da je on dana 2. studenog 2005. godine bio ispitivan od strane policije u vezi sa sumnjom da je počinio nekoliko krađa. Priznao je da je 2005. godine počinio nekoliko krađa u Zagrebu. U pisanom zapisniku o razgovoru obavljenom s njim navedeno je da je to ispitivanje započelo u 12:30 a završilo u 13:40 sati. Također je navedeno da je odvjetnik E.Č. pozvan u 12:30 sati i da je bio nazočan tijekom ispitivanja. Taj su zapisnik potpisali policijski službenik H.Č., zapisničarka S.V.F., podnositelj zahtjeva i odvjetnik E.Č.

70. Dana 23. studenog 2005. godine Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu pokrenulo je kazneni postupak protiv podnositelja zahtjeva optuživši ga za sedam kaznenih djela krađe počinjenih u razdoblju od 1. svibnja do 6. listopada 2005. godine.

71. Ročište zakazano za 21. travnja 2006. godine odgođeno je zbog toga što nije došao podnositelj zahtjeva, a poziv je vraćen s naznakom pošte da je nepoznat na adresi na kojoj je prijavljen. U svojim dopisima od 29. svibnja i 6. listopada 2006. godine Policijska postaja Zagreb obavijestila je Općinski sud da podnositelj zahtjeva ne živi niti na jednoj adresi koju su pribavili.

72. Dana 20. studenog 2006. godine predsjednik Općinskog suda u Zagrebu imenovao je I.V., odvjetnika, da zastupa podnositelja zahtjeva. Istoga je dana izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu produljilo pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točki 1. (opasnost od bijega) Zakona o kaznenom postupku za mjesec dana od datuma kad je odluka postala pravomoćna. Odluka je obrazložena činjenicom da podnositelj zahtjeva ne živi na adresi na kojoj je prijavljen i zaključkom da se krije.

73. Dana 23. studenog 2006. godine Općinski sud u Zagrebu izdao je nalog za uhićenje podnositelja zahtjeva i poslao ga Policijskoj postaji Zagreb na izvršenje.

74. Dana 28. ožujka 2008. godine odvjetnik I.V. uložio je žalbu protiv odluke o određivanju pritvora tvrdeći da je pobijanu odluku primio dana 25. ožujka 2008. godine, a sjednica vijeća je održana u studenom 2006. godine. Štoviše, odluka kojom je imenovan braniteljem okrivljenika dostavljena mu je dana 17. ožujka 2008. godine, iako je bila donesena 20. studenog 2006.

godine. Tako nije bio obaviješten o sjednici vijeća na kojoj je donesena odluka o određivanju pritvora podnositelju zahtjeva te joj je bio spriječen nazočiti.

75. Dana 13. ožujka 2008. godine Policijska postaja Zagreb obavijestila je Općinski sud da nije raspisala tjalicu za podnositeljem zahtjeva jer je on već bio u pritvoru u vezi s drugim kaznenim postupkom koji je protiv njega bio u tijeku pred istim sudom (vidi gore, stavci 62. i 63.).

76. Dana 10. travnja 2008. godine predsjednik Općinskog suda u Zagrebu razriježio je odvjetnika I.V. dužnosti.

77. Na ročištu održanom dana 14. travnja 2008. godine podnositelj zahtjeva je zatražio odgodu ročišta, te imenovanje branitelja po službenoj dužnosti jer nije imao sredstava za plaćanje pravnog zastupnika.

78. Dana 15. travnja 2008. godine predsjednik Općinskog suda u Zagrebu imenovao je odvjetnika D.M. da zastupa podnositelja zahtjeva.

79. Dana 20. svibnja 2008. godine održano je ročište u nazočnosti podnositelja zahtjeva i njegovog branitelja. Podnositelj zahtjeva je porekao da je počinio krađe za koje je optužen i izjavio da je svoje priznanje policiji potpisao pod prisilom. Mjerodavni dio njegove izjave glasi kako slijedi:

“Nije točno da sam počinio djela stavljena mi na teret te sam izjavu u prostorijama PP o tim djelima dao pod prisilom i to nakon fizičkog i psihičkog maltretiranja sam potpisao zapisnik o ispitivanju. Naime, mene su ispitivala dva inspektora policije time da su dolazili tijekom ispitivanja i drugi pri čemu sam bio psihički i fizički zlostavljan jer su me šamarali te mi nisu dali pod dva sata da sjednem te sam morao stajati na prstima. Navodim da sam ja 24 sata bio u policijskoj postaji a nakon toga su me vodili samo preko noći u policijsku postaju Črnomerec. Navodim da je došao i odvjetnik kojeg su djelatnici policije čekali samo da potpiše zapisnik te po njegovom dolasku navodim da ja sa njime nisam razgovarao već sam s njim otišao u neku drugu prostoriju gdje mi je isti rekao da mu trebam platiti 500,00 kuna za njegov dolazak a što sam ja i učinio te sam potpisao zapisnik o ispitivanju kako bi me pustili van.

Na poseban upit navodim da se nisam javio liječniku po puštanju iz postaje a obzirom da nisam imao vidljivih ozljeda te je to meni bilo već normalno. Navodim da ja nisam čitao zapisnik koji sam potpisao a nije mi ga čitao niti odvjetnik.”

80. Dana 5. lipnja 2008. godine podnositelj zahtjeva je zatražio spajanje svih kaznenih postupaka koji se protiv njega vode pred Općinskim sudom. Dana 13. lipnja 2008. godine postupak o kojemu je riječ spojen je s kaznenim postupkom u predmetu br. Ko-2730/07, budući da su bili u sličnim fazama, a postupak vođen pod br. Ko-824/08 (vidi dolje, stavak 140.) nije spojen jer je u tom postupku zaključena rasprava i u tijeku je bila izrada presude.

81. Budući da je dana 19. lipnja 2008. godine protekao zakonski rok do kojeg je podnositelj zahtjeva najdulje smio biti držan u pritvoru u vezi s kaznenim postupkom koji je protiv njega bio u tijeku pred Općinskim sudom u Zagrebu u predmetu br. Ko-824/08 (vidi dolje, stavak 43.), rješenje o određivanju pritvora podnositelja zahtjeva u postupku o kojemu je riječ stupilo je na snagu dana 20. studenog 2006. godine.

82. Dana 23. lipnja 2008. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu protiv te odluke tvrdeći da je pogrešno navedeno kako mu je prebivalište nepoznato, budući da je proteklih dvanaest mjeseci bio u pritvoru. Pozivajući se na članak 5. stavak 1. Konvencije, također je tvrdio da je bio protekao zakonski rok do kojeg je najdulje smio biti držan u pritvoru, te da s obzirom na nepovredivost prava na slobodu osobe daljnji pritvor protiv njega ne bi mogao biti zakonit. Produljivši mu pritvor nakon tog roka, Općinski sud je pogrešno primijenio pravila kaznenog postupka.

83. Dana 23. lipnja 2008. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu protiv odluke Općinskog suda u Zagrebu od 20. studenog 2006. godine, koju je uložio odvjetnik I.V., ali nije odlučio o žalbi od 23. lipnja 2008. godine koju je osobno uložio podnositelj zahtjeva. Presudio je da su razlozi koje je naveo Općinski sud za pritvor bili dostatni, ali se nije osvrnuo na tvrdnju odvjetnika da je bio spriječen nazočiti sjednici vijeća od 20. studenog 2006. godine.

84. Na ročištu dana 14. srpnja 2008. godine Općinski sud je proveo dokaz saslušanjem H.Ć., policijskog službenika koji je obavio razgovor s podnositeljem zahtjeva dana 2. studenog 2005. godine. Mjerodavni dio njegove izjave glasi kako slijedi:

„Navodim da je točno da sam ja vršio ispitivanje danas prisutnog osumnjičenika koji je bio doveden u prostorije V PP, i to 02. studenog 2005. godine te se sjećam da je čitavo vrijeme bio prisutan branitelj kojega je mislim moj kolega K.K. pozvao sa liste dežurnih odvjetnika. Kada je odvjetnik došao i bio upoznat s predmetom ostavljen je neko vrijeme nasamo s osumnjičenikom ...

Na poseban upit suca navodim da se ne sjećam točno o kojem je odvjetniku bilo riječ, a nakon izvršenog ispitivanja mogu reći da su i odvjetnik i osumnjičenik potpisali zapisnik te se ne sjećam da bi na isti bilo kakvih primjedbi.

Na poseban upit branitelja okrivljenika navodim da ovo što sam iskazivao se tiče konkretnog slučaja te se ja ne sjećam drugih detalja koji se tiču oštećenika i ostalog.

Na poseban upit suca navodim da osim odvjetnika, okrivljenika i mene je bila prisutna još i zapisničarka a povremeno je nailazio kolega K.K. međutim isti nije prisustvovao.”

85. Općinski sud je proveo i dokaz saslušanjem zapisničarke S.V.F. Mjerodavni dio njezine izjave glasi kako slijedi:

„Navodim da danas kada vidim okrivljenika ne mogu reći da se istoga sjećam kao niti konkretnog ispitivanja obzirom da ja to stalno radim.

Na poseban upit suca navodim da ja uobičajeno obavljam svoj posao na način da prilikom ispitivanja osumnjičenika pišem u zapisnik ono što mi djelatnik izdiktira te kada me se pita na koji način se uobičajeno ispituje osumnjičenik navodim da se osumnjičenika uvijek pušta da on slobodno govori i iznese svoju obranu a zatim meni djelatnik policije izdiktira tu obranu koju formulira na način da bude razumljiva te ja to pišem u zapisnik. Također djelatnik policije i postavlja u tom smislu pitanja osumnjičeniku te kada je zapisnik dovršen isti se da na uvid osumnjičeniku koji isto vlastoručno potpisuje. Isti način postupanja postoji u prisutstvu odvjetnika kod

ispitivanja ukoliko je naveden u zapisniku i ukoliko je prisustvovao ispitivanju od početka do kraja.

Na poseban upit branitelja kada mi se predočava zapisnik o ispitivanju osumnjičenika od 02. studenog 2005. godine na listu 37 spisa navodim da ne mogu objasniti zbog čega na istome nije navedeno u koliko sati je pristupio branitelj.

Na poseban upit suca navodim da te podatke i to ime branitelja koji je obaviješten i u koliko je pristupio meni diktira djelatnik koji je vršio ispitivanje i koji je potpisao zapisnik te mogu dodati da odvjetnici nisu uvijek ažurni u dolascima te ih znamo čekati. Kada me se pita da li prije toga pristupamo ispitivanju, navodim da ih čekamo..”

86. Podnositelj zahtjeva je prigovorio istinitosti iskaza svjedokinje navodeći da ona nije bila nazočna kad ga je policija ispitivala.

87. Branitelj je zatražio puštanje podnositelja zahtjeva, ali je taj zahtjev odbijen, o čemu je donesena zasebna odluka. Predsjednica vijeća je smatrala da je iz spisa predmeta razvidno kako se nije mogla osigurati nazočnost podnositelja zahtjeva u postupku jer on nije niti živio na adresi na kojoj je prijavljen, niti na adresi koju je naznačio kao svoje boravište. Adresa koju je podnositelj zahtjeva naveo na ročištu nije bila ona na kojoj je bio prijavljen. S obzirom na takvu pozadinu, i zbog velikog broja kaznenih optužbi protiv njega, predsjednica vijeća je zaključila kako postoji opasnost da će podnositelj zahtjeva nastaviti mijenjati svoje boravište i ponovno postati nedostupan.

88. Dana 16. srpnja 2008. godine i podnositelj zahtjeva zatražio je svoje puštanje na slobodu.

89. Dana 17. srpnja 2008. godine izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu odbilo je taj zahtjev s iste osnove kao i predsjednica vijeća u njenoj odluci do 14. srpnja 2008. godine.

90. Dana 22. srpnja 2008. godine podnositelj zahtjeva je podnio ustavnu tužbu protiv odluka od 20. studenog 2006. i 23. lipnja 2008. godine, tvrdeći, *inter alia*, da je povrijeđeno njegovo pravo na slobodu kao i pravo dobiti odgovor na žalbu; da nisu bili poštovani propisani postupci i da nižestupanjski sud nije vodio postupak s učinkovitošću koja se traži.

91. Dana 24. srpnja 2008. godine izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točka 1. (opasnost od bijega) i stavku 1. točka 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući iste razloge kao prije.

92. Dana 28. srpnja 2008. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu, tvrdeći da je dana 19. lipnja 2008. protekao zakonski rok do kojeg je najdulje smio biti držan u pritvoru. Također je tvrdio da razdoblje od 23. do 24. srpnja 2008. godine nije bilo pokriveno niti jednom odlukom. Nadalje je tvrdio kako istovremeno postoje dvije odvojene odluke o njegovom pritvoru, budući da je u postupku o kojemu je riječ dana 20. studenog 2006. godine doneseno rješenje kojim mu je određen pritvor, a u postupku br. Ko-

2403/07 je bio uhićen i smješten u pritvor dana 19. lipnja 2007. godine na osnovi rješenja o određivanju pritvora od 22. svibnja 2007. godine. On je tu situaciju smatrao nezakonitom. Nadalje je tvrdio da razlozi za produljenje njegovog pritvora nisu bili mjerodavni i da postupak nije vođen uz traženu učinkovitost, što je sve protivno članku 5. Konvencije.

93. Dana 29. srpnja 2008. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu podnositelja zahtjeva, nalazeći da su razlozi koje je iznio Općinski sud bili mjerodavni i dostatni. Nije dao nikakve primjedbe na preostale tvrdnje podnositelja zahtjeva.

94. Dana 11. kolovoza 2008. godine podnositelj zahtjeva je zatražio da bude pušten na slobodu tvrdeći da su razlozi za njegov pritvor prestali postojati, te također da postupak nije bio vođen uz traženu učinkovitost.

95. Dana 12. kolovoza 2008. godine izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu odbilo je taj zahtjev, ponavljajući prethodno obrazloženje glede osnova za pritvor podnositelja zahtjeva, te nije komentiralo prigovore na vođenje postupka.

96. Dana 29. kolovoza 2008. godine izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točka 1. (opasnost od bijega) i stavku 1. točka 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući iste razloge kao prije.

97. Dana 1. rujna 2008. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu ponavljajući iste tvrdnje kao u svojoj žalbi od 28. srpnja 2008. godine.

98. Dana 2. rujna 2008. godine održano je ročište u nazočnosti podnositelja zahtjeva i bez njegovog branitelja. Podnositelj zahtjeva se složio s time da dokaz saslušanjem dva svjedoka bude proveden.

99. Dana 10. rujna 2008. godine odvjetnik D.M. uložio je žalbu protiv odluke od 29. kolovoza 2008. godine tvrdeći da su prestali postojati razlozi za pritvor podnositelja zahtjeva i da nisu bile razmotrene nikakve alternativne mjere.

100. Dana 11. rujna 2008. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je obje žalbe i potvrdio obrazloženje prvostupanjskog suda.

101. Podnositelj zahtjeva je dana 21. rujna 2008. godine podnio ustavnu tužbu. Pobijao je osnove svog pritvora i također tvrdio da je istekao zakonski rok za najdulje trajanje pritvora, te da prvostupanjski sud nije proveo postupak uz traženu učinkovitost, protivno članku 5. Konvencije.

102. Na ročištu od 22. rujna 2008. godine podnositelj zahtjeva je iznio svoju obranu. Prvo je izjavio da ostaje kod svoje izjave od 20. svibnja 2008., a nakon toga dao svoju obranu na optužbu podignutu protiv njega u ranijem postupku vođenom pod brojem spisa Ko-2730/07. Mjerodavni dio njegove izjave glasi kako slijedi:

„...19. lipnja 2007. godine bio sam u kupovini kada sam uhićen i tom su prilikom na mene vršeni pritisci i bio sam fizički zlostavljan od strane djelatnika policije koji su me tukli te je moje priznanje djela iznuđeno. Navodim da je tom prilikom pozvan

odvjetnik S.S. koji nije prisustvovao mom ispitivanju te mi je poznato da je raspravljao sa djelatnicima policije i potpisao zapisnik o mom ispitivanju. Ja sam ostao u pritvoru po drugom predmetu. Navodim da ja nisam izjavljivao ono što se navodi u zapisniku o ispitivanju od strane djelatnika V PP.

Na poseban upit pun. ošt. navodim da ja nisam ušao ni u jedan prostor niti uzeo bilo kakvu stvar od onoga što mi se stavlja na teret u optužnom aktu te na poseban upit navodim da mi nije poznat Ksaver (područje grada Zagreba).

Na poseban upit pun. ošt. navodim da kod mene nisu pronađeni predmeti koji nisu bili moji od strane djelatnika policije.“

103. Svoj je iskaz kao svjedok dao i odvjetnik E.Č.:

„Navodim da se ja ne sjećam okrivljenika a zbog proteka vremena ne mogu se sjetiti ispitivanja koje je vršeno 02. studenog 2005. godine u prostorijama V PP, PUZ-a. Naime, u to vrijeme sam često bio pozivan od strane djelatnika policije da prisustvujem ispitivanju osumnjičenika. Uobičajeno sam po dolasku prvo razgovarao nasamo s osumnjičenicima te sam im objašnjavao njihova prava i procesnu poziciju, a osumnjičenici su sami odlučivali da li će sami iznositi svoju obranu ili iskazivati pred djelatnicima policije ili ne. Navodim da sam ja u slučaju ako su iznosili svoju obranu bio prisutan prilikom cijelog ispitivanja. Nakon toga je zapisnik bio pročitan okrivljeniku, a zatim smo ga osumnjičenik i ja potpisali.

Na poseban upit branitelja okrivljenika kada mi se predočava da je okrivljeni rekao u svojoj obrani da mi je platio 500,00 kuna navodim da se ja toga ne sjećam ali ako je to okrivljeni rekao navodim da to dozvoljavam.“

104. Podnositelj zahtjeva je tada prigovorio iskazu koji je kao svjedok dao odvjetnik E.Č. i rekao da je pisani zapisnik o njegovom ispitivanju potpisan tek sljedeći dan, na zahtjev suda.

105. Branitelj je na kraju ročišta zatražio da se podnositelju zahtjeva ukine pritvor. Ovaj je zahtjev odbijen odlukom donesenom istoga dana. Općinski sud je ponovio svoje prethodne tvrdnje.

106. Dana 1. listopada 2008. godine Ustavni sud je prihvatio ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva od 21. rujna 2008. godine protiv odluke Općinskog suda u Zagrebu od 29. kolovoza 2008. godine i odluke Županijskog suda u Zagrebu od 11. rujna 2008. godine, u dijelu koji se tiče osnove za njegov pritvor temeljem članka 102. stavka 1. točke 1. Zakona o kaznenom postupku (opasnost od bijega), te je istovremeno potvrdio obje pobijane odluke u dijelu koji se odnosi na osnovu iz članka 102. stavka 1. točke 3. Zakona o kaznenom postupku (opasnost od ponavljanja djela). Ustavni sud se nije osvrnuo na tvrdnju podnositelja zahtjeva da je istekao zakonski rok za najdulje moguće trajanje njegovog pritvora i tvrdnju da je vođenje postupka bilo neučinkovito.

107. Dana 10. listopada 2008. godine izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točki 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući iste razloge kao prije.

108. Na ročištu održanom dana 13. listopada 2008. godine Općinski sud je proveo dokaz saslušanjem odvjetnika S.S. i policijskih službenika R.Đ. i I.K.

109. Mjerodavni dio izjave koju je dao odvjetnik S.S. glasi kako slijedi:

„Naime, ja mogu reći da se ja sjećam da sam sudjelovao u ispitivanju okrivljenika koje je bilo obavljeno u prostorijama V PP PUZ-a, 20. lipnja 2007. godine te se sjećam samo da se radilo o nekim provalama a isto tako se sjećam da mi okrivljenik nije isplatio nagradu za zastupanje. Navodim da se ja ne sjećam detalja tog ispitivanja osim što se sjećam da su me djelatnici V PP pozvali sa liste dežurnih odvjetnika i da ja u početku nisam pristao doći zastupati okrivljenika, ali su me djelatnici policije uvjeravali kako će mi isti nadoknaditi moj honorar, te sam ja pristao i došao sam u policijsku postaju.

Na poseban upit suca navodim da sam ja prije saslušanja razgovarao sa okrivljenikom i pri tome sam ga upozorio na njegova prava odnosno sjećam se da sam ga upozorio da njegov iskaz dan u mom prisutstvu djelatnicima policije može predstavljati dokaz u eventualno daljnjem kaznenom postupku ako bude protiv njega pokrenut. Navodim da se ne sjećam drugih detalja osim što mogu reći da sam bio od početka do kraja prisutan ispitivanju okrivljenika.

Na daljnji upit da li sam potpisao zapisnik o ispitivanju osumnjičenika navodim da se to ne sjećam te kada mi se predočava zapisnik navodim da je na istome moj potpis.

Kada me se pita da li se sjećam da li je zapisnik pročitao okrivljeniku navodim da se nikakvih drugih detalja ne sjećam.

Na poseban upit suca navodim da se ja sjećam u tom razgovoru prije ispitivanja da kada sam razgovarao sa okrivljenikom je isti meni dao mobitel u zalog kao jamstvo da će mi platiti zastupanje.

Na poseban upit branitelja okrivljenika navodim da se sjećam da je ispitivanje trajalo otprilike oko 1 sat te kada me se pita gdje je V PP navodim da je u Bauerovoj ulici.

Na poseban upit okrivljenika da li se sjeća koliko je vremena proveo s njim navodim da to ne mogu točno reći te se sjećam da se radilo o više kaznenih djela, 6, 7 ili 8 te se sjećam da je zapisnik imao 3 stranice.“

110. Mjerodavni dio iskaza policijskog službenika R.Đ. glasi kako slijedi:

„Navodim da je točno da sam ja bio prisutan prilikom ispitivanja okrivljenika u prostorijama V PP PUZ-a, dana 20 lipnja 2007. godine te mi je tom prilikom pozvan odvjetnik S.S. koji je i prije prisustvovao ispitivanju istog okrivljenika kao i odvjetnik E.Č. Navodim da se ja ne sjećam da li je odvjetnik S.S. pozvan na traženje okrivljenika ili je pozvan sa liste dežurnih odvjetnika.. Navodim da smo okrivljeniku, kao i svakome, dozvolili da prije ispitivanja razgovara sa odvjetnikom i taj razgovor uobičajeno traje 5 do 10 minuta i to u prostoriji gdje su isti ostavljeni sami.

Na poseban upit suca navodim da se ja ne sjećam u konkretnom slučaju koliko su odvjetnik S.S. i okrivljenik nasamo razgovarali prije nego što smo pristupili ispitivanju.

Prilikom ispitivanja okrivljenik je iznosio svoju obranu u slobodnom izlaganju a nešto je bio pitan, te nakon što je dao iskaz pristupilo se diktiranju zapisnika te je zapisnik pisan pred njim i odvjetnikom.

Na poseban upit suca navodim da je okrivljeniku i odvjetniku zapisnik po dovršetku pročitao te je dan na potpis. Navodim da koliko se sjećam da je odvjetnik čak uzio jedan primjerak zapisnika.

Na poseban upit suca da li je tom prilikom bilo nekakvih problema između okrivljenika i odvjetnika oko plaćanja navodim da ja to ne znam te da se obično okrivljenici sami dogovaraju o tome sa odvjetnikom oko toga.

Na poseban upit branitelja okrivljenika navodim da se ja ne sjećam da bi između policije i odvjetnika bilo kakvog govora o honoraru obzirom da nas ne zanima kako će se odvjetnik dogovoriti sa okrivljenikom.

Na daljnji upit branitelja okrivljenika da li često zovu na ispitivanje odvjetnika S.S. navodim da zovemo odvjetnika koji nam je dostupan u tom trenutku.

Na poseban upit okrivljenika da li je siguran da ga je on ispitivao navodim da sam ga ja ispitivao najmanje 3 puta..

...

Na poseban upit suca kada mi se predočava zapisnik...navodim da se na istome nalazi moj potpis.“

111. Podnositelj zahtjeva je prigovorio istinitosti iskaza svjedoka navodeći da ga nije ispitivao policijski službenik R.Đ.

112. Mjerodavni dio iskaza policijskog službenika I.K. glasi kako slijedi:

„Navodim da se ne sjećam da li sam bio prisutan ispitivanju okrivljenika u V PP 20. lipnja 2007. godine zajedno sa policijskim službenikom R.Đ. Navodim da ja poznajem okrivljenika i od 11. mjeseca 2006. godine kada sam sudjelovao u jednoj patroli kada je isti uhićen. Navodim da sam sudjelovao i jedno dva puta u ispitivanju okrivljenika u policiji međutim ne mogu se sjetiti konkretnog slučaja.

Kada mi se predočava zapisnik od 20. lipnja 2007. godine ... navodim da se na istome nalazi moj potpis. Navodim, naime kada nije bilo dežurnog daktilografa da sam ja tada znao pisati zapisnik.

Na poseban upit suca navodim da se ja ne sjećam da je bio pozivan kao odvjetnik S.S. međutim sve mi je to u magli i ne mogu se konkretno sjetiti detalja.“

113. Dana 25. listopada 2006. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu protiv odluke od 10. listopada 2008. godine kojom mu je produljen pritvor. Pobijao je osnove svoga pritvora, tvrdio da je istekao zakonski rok za najdulje moguće trajanje njegovog pritvora, da je došlo do povrede članka 5. Konvencije i da sudovi nisu vodili postupak s potrebnom učinkovitošću.

114. Dana 21. listopada 2008. godine Ustavni sud je utvrdio da je ustavna tužba podnositelja zahtjeva od 22. srpnja 2008. godine nedopuštena, s osnova da pobijane odluke više nisu na snazi jer je u međuvremenu donesena nova odluka kojom je podnositelju zahtjeva produljen pritvor.

115. Dana 24. listopada 2008. godine podnositelj zahtjeva je uložio žalbu protiv odluke od 10. listopada 2008. godine kojom mu je produljen pritvor. Pobijao je osnove za pritvor koje je naveo Općinski sud.

116. Dana 24. listopada 2008. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je obje žalbe protiv odluke od 10. listopada 2008. godine. Potvrdio je obrazloženje koje je dao Općinski sud.

117. Dana 5. studenog 2008. godine podnositelj zahtjeva je podnio ustavnu tužbu, ponavljajući svoje prethodne tvrdnje i osobito naglašavajući da Ustavni sud u svojoj prethodnoj odluci nije ispitao njegov prigovor temeljem članka 5. Konvencije o neučinkovitom vođenju postupka.

118. Dana 12. studenog 2008. godine održano je ročište u nazočnosti podnositelja zahtjeva i njegovog branitelja.

119. Dana 24. studenog 2008. godine izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu produljilo je pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točki 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući iste razloge kao prije.

120. Dana 26. studenog 2008. godine Ustavni sud je odbio ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva od 5. studenog 2008. godine, prihvativši osnove koje su iznijeli niži sudovi za pritvor podnositelju zahtjeva kao opravdane. Nije dao nikakve primjedbe na prigovor podnositelja zahtjeva u odnosu na vođenje postupka i njegovu tvrdnju da je istekao zakonski rok za najdulje trajanje pritvora.

121. Dana 26. studenog odnosno 8. prosinca 2008. godine podnositelj zahtjeva i branitelj uložili su, svaki svoju, žalbu protiv odluke od 24. studenog 2008. godine, pobijajući produljenje pritvora podnositelja zahtjeva.

122. Dana 5. odnosno 10. prosinca 2008. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbe podnositelja zahtjeva i branitelja, potvrdivši obrazloženje Općinskog suda u Zagrebu.

123. Dana 15. prosinca 2008. godine održano je ročište u nazočnosti podnositelja zahtjeva i njegovog branitelja.

124. Dana 17. prosinca 2008. godine podnositelj zahtjeva je podnio ustavnu tužbu protiv odluka od 5. prosinca 2008. godine, ponavljajući tvrdnje iz svojih prethodnih ustavnih tužbi.

125. Dana 12. siječnja 2009. godine održano je ročište u nazočnosti podnositelja zahtjeva i njegovog branitelja.

126. Istoga je dana izvanraspravno vijeće Općinskog suda u Zagrebu produljilo pritvor podnositelju zahtjeva s osnova navedenih u članku 102. stavku 1. točki 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku, ponavljajući iste razloge kao prije.

127. Dana 15. siječnja 2009. godine i podnositelj zahtjeva i branitelj uložili su odvojene žalbe protiv naprijed navedene odluke, pobijajući osnove za pritvor podnositelja zahtjeva, tvrdeći da se u svakoj novoj odluci kojom je produljivan njegov pritvor ponavlja isto obrazloženje.

128. Dana 20. siječnja 2009. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je te žalbe.

129. Ročište zakazano za 29. siječnja 2009. godine odgođeno je zbog nedolaska pozvanog svjedoka. Istoga je dana obustavljen postupak protiv podnositelja zahtjeva u odnosu na jednu točku optužbe za krađu, jer je Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu dana 9. siječnja 2009. godine odustalo od daljnjeg kaznenog progona.

130. Dana 30. siječnja 2009. godine podnositelj zahtjeva je podnio ustavnu tužbu protiv odluke od 20. siječnja 2009. godine pobijajući osnove svoga pritvora i ponovno tvrdeći da je istekao zakonski rok za najdulje trajanje njegovog pritvora.

131. Dana 11. veljače 2009. godine Ustavni sud je odbio ustavnu tužbu našavši da je pritvor podnositelja zahtjeva opravdan te se nije očitovao na tvrdnju podnositelja zahtjeva da je istekao zakonski rok za najdulje trajanje njegovog pritvora.

132. Dana 12. veljače 2009. godine Peta Policijska postaja obavijestila je Općinski sud u Zagrebu da je podnositelj zahtjeva odveden iz zatvora u tu policijsku postaju dana 9. studenog 2005. godine od 9 do 16 sati, temeljem naloga suca Općinskog suda u Zagrebu. Također su naveli da je na zapisniku o ispitivanju podnositelja zahtjeva pogrešno naveden datum 2. studenog 2005. godine umjesto 9. studenog 2005. godine.

133. Na ročištu održanom istoga dana izveden je dokaz daljnjim saslušanjem podnositelja zahtjeva. Mjerodavni dio njegove izjave glasi kako slijedi:

„ ...navodim da nije točno da bih ja potpisao zapisnik o ispitivanju u policijskoj postaji 02. studenog 2005. godine kako se to navodi u samom zapisniku već sam ja sredinom 11. mjeseca 2005. godine bio odveden iz Zatvora u Zagrebu po nalogu sutkinje Općinskog suda u Zagrebu u V PP i tamo mi je dat zapisnik da ga potpišem, međutim ja ne znam što sam potpisivao već sam potpisao ono što su mi tamo dali jer su mi rekli da to moram potpisati. Navodim da smo mi tada čekali da dođe odvjetnik E.Č. te kada je isti došao samo mi je dao vizit kartu i popričao sa djelatnicima policije, a zatim smo išli potpisati zapisnik..

Na poseban upit suca zbog čega nije pitao što potpisuje navodim da sam ja već više puta bio u policiji te nikada nisam pitao što potpisujem a također mogu reći da ja uopće nisam niti tražio da bude prisutan branitelj. Kada me se pita zašto sam onda potpisao punomoć odvjetniku navodim da to ne znam zašto sam mu potpisao. ...“

134. Iz pisma Upravitelja Zatvora u Zagrebu Općinskom sudu od 16. veljače 2009. godine razvidno je da je podnositelj zahtjeva dana 9. studenog 2005. godine bio odveden iz Zatvora u Zagrebu u Petu Policijsku postaju u vremenu od 9:25 do 11:35 sati.

135. Dana 19. veljače 2009. godine Ustavni sud je utvrdio da je ustavna tužba podnositelja zahtjeva od 17. prosinca 2008. godine nedopuštena (vidi stavak 124. ove presude) budući da pobijana odluka više nije na snazi jer je u međuvremenu donesena nova odluka kojom je podnositelju zahtjeva produljen pritvor.

136. Na ročištu održanom dana 10. ožujka 2009. godine branitelj je zatražio da pisani zapisnici o ispitivanju podnositelja zahtjeva od strane

policije dana 9. studenog 2005. godine (pogrešno datiram 2. studenog 2005.) i dana 20. lipnja 2007. budu izuzeti iz spisa predmeta, budući da su ti dokazi nezakoniti. Nije utvrđeno je li bio došao odvjetnik E.Č. jer nema mjerodavnih dokaza o toj činjenici. Iz zapisnika je razvidno da je ispitivanje trajalo od 12:30 do 13:40 sati, u vezi sa sedam točaka optužbe za različita kaznena djela. Ispitivanje na dan 20. lipnja 2007. godine, koje se tiče dvadeset pet kaznenih djela, navodno je trajalo oko pola sata, što nije bilo moguće jer je svjedokinja S.V.F. izjavila da je ispitivanje vođeno na način da je podnositelj zahtjeva prvo iznio svoju obranu, a onda je njoj policijski službenik diktirao zapisnik prije nego što su podnositelju zahtjeva postavljana daljnja pitanja. Takvo ispitivanje u odnosu na dvadeset pet različitih kaznenih djela nije moglo biti dovršeno u sat vremena.

137. Zahtjev je odbijen.

138. Istoga je dana donesena presuda u kojoj je podnositelj zahtjeva proglašen krivim za trideset i jedno djelo krađe te osuđen na tri godine i šest mjeseci zatvora. Ova se osuđujuća odluka u značajnoj mjeri osnivala na izjavama koje je podnositelj zahtjeva dao policiji.

Mjerodavni dijelovi presude glase kako slijedi:

„Na okolnost sastavljanja zapisnika o ispitivanju osumnjičenika od 02. studenog 2005. godine, saslušani su E.Č., H.Č. i S.[V.]F.

[zatim su ponovljene izjave navedenih svjedoka]

Sud je prihvatio navode svjedoka H.Č. i S.[V.]F. na okolnost sastavljanja zapisnika o ispitivanju okrivljenika u prostorijama V PP PU Zagrebačke, smatrajući da nema nikakvog razloga ne povjerovati njihovim iskazima, obzirom da su isti službene osobe koje su dužne obavljati sve radnje u skladu s propisima i koji propisi su istima dobro poznati.

[Sud također prihvaća] navode E.Č. obzirom da njegov navod nije ničime doveden u pitanje. Životno je i logično da se svjedoci [H.]Č. i S.V.F. nisu sjećali detalja ispitivanja okrivljenika zbog protekla vremena i brojnih ispitivanja koje svakodnevno vrše, kao niti odvjetnik E.Č. koji je također naveo da je bio često pozivan prisustvovati takvim ispitivanjima a nedvojbeno je da je isto izvršeno prije tri godine od saslušanja svjedoka. Njihovi iskazi o uobičajenim okolnostima ispitivanja osumnjičenika su suglasni i međusobno se nadopunjuju zbog čega sud smatra da nema razloga istima ne povjerovati da se po dovršenju ispitivanja, zapisnik strankama pročita te ga iste potpisuju odnosno da se isti daje na uvid strankama da ga same pročitaju ukoliko to žele.

... od strane V PP dobiven je podatak da je okrivljenik ispitivan dana 09. studenog 2005. godine, što proizlazi i iz podataka o izvođenju okrivljenika iz pritvora, te da je do navođenja na zapisniku dana 02. studenog 2005. godine, došlo greškom kod pisanja. Navedeno međutim ne upućuje da bi bio osnovan prigovor okrivljenika da ispitivanje nije bilo provedeno u skladu sa zakonom jer to ničim nije dovedeno u sumnju, pa ga sud smatra neosnovanim i usmjerenim otklanjanju kaznenopravne odgovornosti okrivljenika.

Na okolnost sastavljanja zapisnika o ispitivanju osumnjičenika od 20. lipnja 2007. godine, ...saslušani su S.S., R.Đ., i I.K.

[zatim su ponovljene izjave navedenih svjedoka]

Sud je prihvatio navode svjedoka [S.]S. kao vjerodostojne s obzirom da isti nisu ničim dovedeni u sumnju. Također je prihvatio navode svjedoka R.Đ. i I.K., smatrajući da nema nikakvog razloga ne povjerovati njihovim iskazima, obzirom da su isti službene osobe koje su dužne obavljati sve radnje u skladu s propisima i koji propisi su istima dobro poznati, te je razumljivo da se svjedok [I.]K. nije mogao sjetiti detalja ispitivanja okrivljenika zbog protoka vremena i brojnih ispitivanja koje svakodnevno vrše. Kako su isti iskazivali vjerodostojno i logično, sud smatra da nema razloga ne povjerovati iskazima navedenih policijskih službenika, odnosno navodu da se po dovršenju ispitivanja zapisnik strankama pročita te ga iste potpisuju.

Uzimajući u obzir sve navedeno, sud je smatrao u potpunosti neuvjerljivom obranu okrivljenika danu na glavnoj raspravi u kojoj je okrivljenik isticao kako nije pročitao zapisnik o ispitivanju u prostorijama PU Zagrebačke, odnosno da mu isti nije pročitao te da sa sadržajem zapisnika nije uopće upoznat, kao i navod da je zapisnik potpisao pod prisilom i kako bi bio pušten na slobodu. ...

Stoga je sud smatrao u potpunosti neuvjerljivom obranu okrivljenika na glavnoj raspravi, pri čemu je potrebno istaknuti i da je okrivljenik u obrani danoj u policijskoj postaji naveo kako je otuđio pojedine predmete koji su mu stavljeni na teret, pri čemu je u nekim slučajevima isticao kako nije otuđio novac iz novčanika, iako je to utvrđeno i proizlazi iz iskaza oštećenika koji su saslušani na glavnoj raspravi. Ukoliko bi djelatnici policije samovoljno kako to implicira okrivljenik sastavljali zapisnik zasigurno da bi u zapisniku naveli i otuđenje novca prema prijavama oštećenika, dok nasuprot tome u zapisniku stoji da okrivljenik nije otuđio novac, pa je jasno da od strane djelatnika policije nije neosnovano terećen niti su isti nastojali okrivljenika kod ispitivanja teretiti izvan onoga što je sam izjavio. ...“

139. Uz to mu je pritvor produljen do 19. lipnja 2009. godine, temeljem članka 102. stavka 1. točke 3. (opasnost od ponavljanja djela) Zakona o kaznenom postupku, s istim obrazloženjem kao i prije.

140. Dana 16. odnosno 20. ožujka 2009. godine podnositelj zahtjeva i njegov branitelj uložili su odvojene žalbe protiv odluke kojom je podnositelju zahtjeva produljen pritvor. Pobjicali su osnovu pritvora podnositelja zahtjeva i tvrdili da pritvor od 20. veljače do 10. ožujka 2009. godine nije bio pokriven nikakvom odlukom.

141. Dana 24. ožujka Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbe, potvrdivši obrazloženje prvostupanjskog suda kao osnovu za pritvor podnositelja zahtjeva. Nije se očitovao na tvrdnju podnositelja zahtjeva da njegov pritvor u razdoblju do 20. veljače do 10. ožujka 2009. godine nije bio pokriven nikakvom odlukom.

142. Dana 26. odnosno 27. ožujka 2009. godine podnositelj zahtjeva i njegov branitelj uložili su odvojene žalbe protiv prvostupanjske presude od 10. ožujka 2009. godine. Tvrdili su da su izjave podnositelja zahtjeva dane policiji u dva navrata, dana 2. studenog 2005. i 20. lipnja 2007. godine, predstavljale nezakonit dokaz jer je podnositelj zahtjeva bio saslušan bez nazočnosti odvjetnika, a izjave je izmislila policija. Oba je puta odvjetnike pozvala policija, a nije ih odabrao podnositelj zahtjeva.

143. Glede zapisnika o ispitivanju podnositelja zahtjeva od 2. studenog 2005. godine ostalo je nejasno kad je točno podnositelj zahtjeva ispitivan. Policijski službenik H.Ć., koji je navodno ispitivao podnositelja zahtjeva,

tvrdio je da je ispitivanje obavljeno 2. studenog 2005. godine, dok je u pismu koji je Peta Policijska postaja poslala Općinskom sudu navedeno da je ispitivanje obavljeno 9. studenog 2005. godine i da je pogrešno datirano 2. studenog 2005. godine. Međutim, iz pisama koje je ravnatelj Uprave za zatvorski sustav poslao Općinskom sudu dana 16. veljače 2009. godine je razvidno da je podnositelj zahtjeva dana 9. studenog 2005. bio odveden iz Zatvora u Zagrebu u Petu Policijsku postaju između 9:25 i 11:35 sati, što znači da je, uzimajući u obzir vrijeme potrebno za put, ispitivanje trajalo oko pet minuta. Međutim, u tom je vremenu podnositelju zahtjeva bilo nemoguće savjetovati se s braniteljem, dati svoju obranu, a policiji je bilo nemoguće izdiktirati i natipkati njegovu obranu.

144. Oni nadalje tvrde da je jedini način da se bude siguran da je stigao branitelj da policija ima evidenciju o dolascima i odlascima branitelja iz policijske postaje, no da to nije tako i da je stoga nemoguće utvrditi s izvjesnošću kad je stigao branitelj kojeg je pozvala policija. Zabilježeno je da je odvjetnik E.Č. stigao u 12:30 sati, a da je ispitivanje završilo u 13:30 sati dana 2. studenog 2005. godine.

145. Glede ispitivanja podnositelja zahtjeva dana 20. lipnja 2007. godine, tvrde da je odvjetnik S. S. izjavio da je ispitivanje trajalo oko sat vremena. Međutim, optužbe o kojima je podnositelj zahtjeva ispitivan toga dana sadržavale su dvadeset pet odvojenih točaka krađe i bilo bi nemoguće da se podnositelj zahtjeva savjetuje sa svojim braniteljem, da svoju obranu i da policija izdiktira i natipka zapisnik, sve u sat vremena.

146. Dana 17. travnja 2009. godine podnositelj zahtjeva je podnio ustavnu tužbu protiv odluka Općinskog suda od 10. ožujka 2009. godine kojima mu je produljivan pritvor i oduke Županijskog suda u Zagrebu od 24. ožujka 2009. godine, ponavljajući svoje prethodne tvrdnje. Dana 8. srpnja 2009. godine Ustavni sud je utvrdio da je ustavna tužba nedopuštena jer je u međuvremenu presuda kojom je podnositelj zahtjeva osuđen od 10. ožujka 2009. godine postala pravomoćna i stoga odluka od 24. ožujka 2009. godine, kojom je potvrđena odluka do 10. ožujka 2009. godine, više nije bila na snazi.

147. Dana 2. lipnja 2010. godine Županijski sud u Zagrebu potvrdio je odluku kojom je podnositelj zahtjeva osuđen. Mjerodavni dio presude glasi kako slijedi:

„... pobijana presuda sadrži jasne i valjane razloge o svim odlučnim činjenicama, pa tako i o tome zbog čega je prvostupanjski sud prihvatio kao istinite iskaze saslušanih svjedoka, prvenstveno iskaze H.Č., S.S., S.V.F. i I.K. Naime, zapisnici o ispitivanju okrivljenika u policiji, a kako je to pravilno zaključio i prvostupanjski sud, predstavljaju zakonite dokaze jer je okrivljenik ispitivan u nazočnosti svojih branitelja.

...

...prvostupanjski sud je pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje...,valjano i savjesno ocijenio sve izvedene dokaze te je i osnovano prihvatio kao istinite iskaze

svih svjedoka, ... tako i onih svjedoka koji su iskazivali o okolnostima pod kojima je okrivljenik ispitivan u policiji. Svi ti svjedoci su iskazivali samo o onome čega se sjećaju, neki su iskazivali da se zbog većeg broja takvih sličnih ispitivanja ne sjećaju svih detalja ali su iskazivali o tome kako se i na koji način takva ispitivanja inače u pravilu odvijaju.

Prvostupanjski sud ...detaljno je reproducirao iskaze osoba koje su svjedočile o ispitivanju okrivljenika na policiji,... Tako su ispitani odvjetnici E.Č. i S.S., a također djelatnici policije H.Č., S.V.F., R.Đ. i I.K. U pobijanoj presudi njihovi iskazi detaljno su reproducirani a potom su svi ti iskazi savjesno ocijenjeni i to kako svaki za sebe tako i međusobnoj vezi a potom je i obrana okrivljenika također ocijenjena i to kako ona ranija dana na policiji tako i kasnija, dana na glavnoj raspravi, te je ista dovedena u vezu s ostalim izvedenim dokazima... Prvostupanjski sud je pravilno zaključio, a imajući u vidu i sve ostale izvedene dokaze a na koje se pozvao u presudi, uključujući i podatke o izvođenju okrivljenika iz pritvora a zbog greške u pisanju datuma na zapisniku, točno utvrdio da ...je obrana okrivljenika na glavnoj raspravi, a kada je tvrdio da je zapisnik na policiji potpisao pod prisilom te da nije ispitivan u nazočnosti branitelja, neuvjerljiva i usmjerena k izbjegavanju kaznene odgovornosti te suprotna svim ostalim izvedenim dokazima, a kojima je sud osnovano poklonio vjeru. ...“

148. Dana 2. srpnja 2009. godine podnositelj zahtjeva je Vrhovnom sudu podnio zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude Ponovio je tvrdnje iz svoje žalbe od 26. ožujka 2009. godine.

149. Dana 7. listopada 2009. godine Vrhovni sud je odbio zahtjev podnositelja. Mjerodavni dio presude glasi kako slijedi:

„ ... sudovi prvog i drugog stupnja, nakon što je utvrđeno da je ispitivanjima tada osumnjičenika ...bio nazočan njegov branitelj (kako je to u osporavanim zapisnicima i konstatirano), te da djelatnici policije nisu iznudili njegov iskaz, ispravno zaključili da ti zapisnici ne predstavljaju nezakonite dokaze ...“.

2. Kazneni postupak vođen u spisuu broj Ko-2730/07

150. Dana 19. lipnja 2007. godine u 9:30 sati podnositelj zahtjeva je uhićen i odveden u Petu Policijsku postaju u Zagrebu u vezi sa sumnjom da je počinio dvadeset pet odvojenih krađa. U zapisniku o njegovom ispitivanju sastavljenom dana 20. lipnja 2007. godine navedeno je da je ispitivanje započelo u 15 sati, da je odvjetnik S.S. pozvan u 14 sati i da je došao u 15 sati. Podnositelj zahtjeva je priznao optužbe. Ne navodi se vrijeme kad je ispitivanje završilo i kad je podnositelj zahtjeva pušten.

151. Dana 13. srpnja 2007. godine Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu pokrenulo je kazneni postupak protiv podnositelja zahtjeva optuživši ga za dvadeset pet kaznenih djela krađe navodno počinjenih u razdoblju od 18. kolovoza 2006. do 6. lipnja 2007. godine.

152. Ročište zakazano za 19. veljače 2008. godine odgođeno je zbog nedolaska podnositelja zahtjeva.

153. Dana 4. travnja 2008. Policijska Postaja Zagreb obavijestila je Općinski sud da podnositelj zahtjeva nema stalnu adresu ili prebivalište.

154. Glavna rasprava zakazana za 16. svibnja 2008. godine je odgođena jer je podnositelj zahtjeva izjavio da želi da ga zastupa odvjetnik.

155. Dana 26. svibnja 2008. godine predsjednik Općinskog suda u Zagrebu imenovao je odvjetnika D.V.T. da zastupa podnositelja zahtjeva u postupku o kojem je riječ.

156. Kad je dana 13. lipnja 2008. godine postupak o kojem je riječ spojen s kaznenim postupkom u predmetu br. Ko-3257/05 (vidi gore, stavak 80. ove presude), predsjednica vijeća razriješila je odvjetnicu D.V.T. dužnosti.

3. Uvjeti pritvora podnositelja zahtjeva

157. Podnositelj zahtjeva tvrdi da je dana 19. lipnja 2007. u Zatvoru u Zagrebu smješten u ćeliju veličine 20.25 kvadratnih metara, zajedno sa šest drugih zatvorenika, sa polu-odvojenim zahodom, bez provjetravanja ili odgovarajućeg namještaja. Prozor je bio ograđen aluminijskom žicom i nije propuštao gotovo ništa zraka. Uslijed toga je u ćeliji stalno smrdjelo i nije bilo zraka, a ljeti je bilo nepodnošljivo vruće. Bio je stalno zatvoren u ćeliji.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

A. Mjerodavno pravo

158. Mjerodavni dijelovi Ustava Republike Hrvatske propisuju kako slijedi:

Članak 23.

"Nitko ne smije biti podvrgnut bilo kakvu obliku zlostavljanja."

Članak 25.

"Sa svakim se uhićenikom i osuđenikom mora postupati čovječno i poštovati njegovo dostojanstvo.

..."

159. Mjerodavne odredbe Ustavnog zakona o Ustavnom sudu („Narodne novine“, br. 29/2002) glase kako slijedi:

Članak 32.

"Ustavni sud će rješenjem odbaciti zahtjev, prijedlog i ustavnu tužbu ako nije nadležan za odlučivanje, ako su nepravodobni, i u drugim slučajevima kad ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari."

Članak 62.

"1. Svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, kojim je odlučeno o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom, odnosno

Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (u daljnjem tekstu: ustavno pravo)..."

160. Mjerodavne odredbe Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, br. 110/1997, 27/1998, 58/1999, 112/1999, 58/2002, 143/2002, 63/2002, 62/2003 i 115/2006), glase kako slijedi:

Članak 9.

„(1) Sudske se odluke ne mogu utemeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi).

(2) Nezakoniti jesu oni dokazi koji su pribavljeni kršenjem... međunarodnim pravom zajamčenih prava obrane..."

Članak 101.

"(1) Pritvor može biti određen samo ako se ista svrha ne može ostvariti drugom mjerom.

(2) Čim prestanu razlozi zbog kojih je pritvor određen, pritvor se mora ukinuti i pritvorenika pustiti na slobodu.

(3) Pri odlučivanju o pritvoru, posebno o njegovu trajanju, vodit će se računa o razmjeru između težine počinjenoga kaznenog djela, kazne koja se, prema podacima kojima raspolaže sud, može očekivati u postupku i potrebe određivanja i trajanja pritvora.

(4) Sudbena tijela pred kojima se vodi postupak postupat će u predmetima u kojima je određen pritvor posebno žurno, te po službenoj dužnosti paziti jesu li prestali razlozi i zakonski uvjeti za pritvor i u tom slučaju ga odmah ukinuti."

Članak 102.

„(1) Ako postoji osnovana sumnja da je određena osoba počinila kazneno djelo, pritvor se protiv te osobe može odrediti:

1) ako postoje okolnosti koje upućuju na opasnost da će pobjeći ...

...

3) ako osobite okolnosti opravdavaju bojazan da će ponoviti kazneno djelo...

..."

Članak 109.

„(1) Do donošenja presude suda prvoga stupnja pritvor može trajati najdulje:

...

2) godinu dana ako se za kazneno djelo može izreći kazna zatvora do pet godina,

...

(2) U predmetima u kojima je donesena nepravomoćna presuda, ukupno trajanje pritvora do njezine pravomoćnosti može se produžiti za jednu šestinu u slučajevima iz točke 1. do 3. stavka 1. ovoga članka, odnosno za jednu četvrtinu u slučajevima iz točke 4. i 5. stavka 1. ovoga članka.

(3) Vrhovni sud Republike Hrvatske može, na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika, u slučaju kada je prvostupanjska presuda ukinuta, u postupku za kaznena djela iz točke 1. do 3. stavka 1. ovoga članka, trajanje pritvora produljiti najviše do šest mjeseci, a za kaznena djela iz točke 4. i 5. stavka 1. ovoga članka, najviše za jednu godinu.

(4) Od dana donošenja drugostupanjske presude protiv koje je dopuštena žalba, pritvor može trajati do pravomoćnosti presude, ali najdulje tri mjeseca.

(5) Okrivljenik koji se nalazi u pritvoru, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora je postala pravomoćna, ostat će u pritvoru do upućivanja na izdržavanje kazne, a najdulje do isteka trajanja izrečene kazne.“

Članak 367.

“ ...

(2) Bitna povreda odredaba kaznenog postupka postoji ako se presuda temelji na dokazu iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona.

...”

Članak 425.

„(1) Okrivljenik koji je pravomoćno osuđen na kaznu zatvora.....može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude zbog povrede zakona u slučajevima predviđenim ovim Zakonom.

(2) Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude podnosi se u roku od mjesec dana od dana kad je okrivljenik primio pravomoćnu presudu.

...”

Članak 426.

"O zahtjevu za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske."

Članak 427.

"Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude može se podnijeti [u slučaju]:

...

2. Povrede pravila kaznenog postupka iz članka... 367. stavka 2. ovoga Zakona..."

Temeljem članka 430. Zakona o kaznenom postupku, kad okrivljenik traži izmjenu pravomoćne presude nakon što je Europski sud za ljudska prava utvrdio povredu, *inter alia*, prava na pošteno suđenje, primjenjuju se pravila o ponavljanju postupka.

161. Mjerodavne odredbe Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 110/1997) glase kako slijedi:

Krada

"(1) Tko tuđu pokretnu stvar oduzme drugome s ciljem da je protupravno prisvoji, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

..."

Članak 217. za tešku krađu propisuje kaznu zatvora od šest mjeseci do pet godina.

162. Mjerodavne odredbe Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/2005 i 42/2008) glase kako slijedi:

Članak 19.

"(1) Svaka fizička i pravna osoba ima pravo na zaštitu svojih prava osobnosti pod pretpostavkama utvrđenim zakonom.

(2) Pod pravima osobnosti u smislu ovoga Zakona razumijevaju se prava na život, tjelesno i duševno zdravlje, ugled, čast, dostojanstvo, ime, privatnost osobnog i obiteljskog života, slobodu i dr.

..."

Članak 1046.

"Šteta je umanjenje nečije imovine (obična šteta), sprječavanje njezina povećanja (izmakla korist) i povreda prava osobnosti (neimovinska šteta)."

163. Mjerodavni dio članka 186. (a) Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01 i 117/03) glasi kako slijedi:

“Osoba koja namjerava podnijeti građansku tužbu protiv Republike Hrvatske prvo će podnijeti zahtjev za postizanje nagodbe nadležnom državnom odvjetništvu.

...

Ako zahtjev iz stavka 1. ovoga članka ne bude prihvaćen ili o njemu ne bude odlučeno u roku od tri mjeseca od njegova podnošenja, podnositelj zahtjeva može podnijeti tužbu nadležnom sudu.

..."

164. Mjerodavne odredbe Zakona o izvršavanju kazne zatvora („Narodne novine“, br. 128/1999 i 190/2003) pod naslovom "Sudska zaštita od radnji i odluka sudske uprave" glase kako slijedi:

Članak 17.

"(1) Protiv postupka i odluke kojom se zatvorenik nezakonito prikraćuje ili ograničava u nekom pravu iz ovoga Zakona zatvorenik može podnijeti zahtjev za sudsku zaštitu.

(2) U stegovnom postupku zbog stegovnog prijestupa za koji se može izreći stegovna mjera upućivanja u samicu zatvorenik može imati branitelja po svojem izboru i s tim mora biti upoznat.“

165. Mjerodavne odredbe Zakona o sudovima („Narodne novine“, br. 150/2005, 16/2007, 113/2008 i 153/2009 glase kako slijedi:

Članak 14.

“ ...

Najviši sud u Republici Hrvatskoj je Vrhovni sud Republike Hrvatske.

...”

Članak 22.

„Vrhovni sud Republike Hrvatske:

- osigurava jedinstvenu primjenu zakona

- razmatra aktualna pitanja sudske prakse

...”

B. Mjerodavna praksa

166. U svojoj je odluci od 17. ožujka 2009. godine (br. U-III/4182/2008 i U-III/678/2009) u predmetu *Robert Peša*, koji se *inter alia* ticao uvjeta pritvora podnositelja zahtjeva u tom predmetu u Zatvoru u Zagrebu, Ustavni sud utvrdio povredu prava g. Peše na čovječno postupanje i poštovanje njegovog dostojanstva, te je također naložio Vladi da u razumnom roku, koji ne premašuje pet godina, prilagodi materijalne uvjete u Zatvoru u Zagrebu potrebama pritvorenika. Nadalje je presudio da i osobe u pritvoru trebaju koristiti prigovor sucu izvršenja protiv zatvorskih uvjeta iz Zakona o izvršenju kazni zatvora. Mjerodavni dio odluke glasi kako slijedi:

„20. ... Ustavni sud utvrđuje sljedeće obvezujuće pravno stajalište:

- sudovi, primjenjujući ovlasti suca izvršenja u vezi sa zahtjevom za zaštitu prava zatvorenika, dužni su te iste ovlasti primjenjivati i u vezi sa zaštitom prava na pritužbe pritvorenika o dokazivim povredama njihovih prava tijekom pritvora ...

...

22. Ustavni sud je iz razloga navedenih u točkama ... 17. [ove Odluke] ocijenio da su podnositelju uvjetima smještaja i života u zatvoru za izvršavanje pritvora, koji u svojoj ukupnosti predstavljaju ponižavajuće postupanje, povrijeđena ustavna prava zajamčena člankom 23. i 25. stavkom 1. Ustava, kao i odredbom članka 3. Europske konvencije.

Ustavni sud nije razmatrao mogućnost dodjele pravične naknade podnositelju za ove povrede ustavnih odnosno konvencijskih prava, jer u hrvatskom pravnom poretku za to postoji drugo, djelotvorno pravno sredstvo (v. odluku Ustavnog suda broj: U-III-1437/07 od 23. travnja 2008.)“

167. U svojoj je odluci br. U-III-1437/2007 od 23. travnja 2008. godine Ustavni sud utvrdio da uvjeti pritvora zatvorenika P.M., u Kaznionici Lepoglava predstavljaju nečovječno postupanje. Isto je tako odlučivao i o

pitanju zahtjeva P.M.-a za pravičnom naknadom. Mjerodavni dijelovi odluke glase kako slijedi:

"Ustavni sud posebno neprihvatljivim smatra stajalište sudova da se u ovom slučaju ne može dosuditi naknada neimovinske štete prema članku 200. Zakona o obveznim odnosima, jer da se radi o pravno nepriznatom obliku naknade štete.

...

Hrvatski Zakon o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05.) je u članku 1046. definirao neimovinsku štetu kao povredu prava osobnosti. Drugim riječima, svaka povreda prava osobnosti predstavlja neimovinsku štetu.

Pojam prava osobnosti Zakon o obveznim odnosima daje u članku 19. stavku 2. gdje se kao prava osobnosti u smislu tog Zakona navode: pravo na život, tjelesno i duševno zdravlje, ugled, čast, dostojanstvo, ime, privatnost osobnog i obiteljskog života, sloboda i dr.

Stoga valja zaključiti da je u ovom slučaju došlo do povrede ljudskog ustavnog i osobnog dobra, jer je podnositelj bio u zatvorskim uvjetima koji nisu sukladni standardima koji su propisani Zakonom o izvršavanju kazne zatvora, a isti su protivni i pravnom standardu koji je propisan člankom 25. stavkom 1. Ustava. Zbog toga su sudovi dužni odrediti odštetu i za tu povredu ljudskog dostojanstva. ..."

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 3. KONVENCIJE

168. Podnositelj zahtjeva prigovara da su uvjeti njegovog boravka u pritvoru u Zatvoru u Zagrebu gdje je bio smješten od 19. lipnja 2007. godine bili nečovječni. Poziva se na članak 3. Konvencije koji glasi kako slijedi:

"Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni. "

Dopuštenost

1. Tvrđenje stranaka

169. Vlada je ustvrdila da podnositelj zahtjeva nije iscrpio dostupna domaća pravna sredstva. Tvrdi da nije prigovorio uvjetima svog pritvora sucu izvršenja Županijskog suda u Zagrebu, zatvorskoj upravi ili središnjoj Upravi za zatvorski sustav.

170. Podnositelj zahtjeva tvrdi da nije trebao iscrpiti domaća pravna sredstva jer je Ustavni sud utvrdio da su uvjeti u Zatvoru u Zagrebu bili nečovječni i da je zatvor bio prenatrpan, te da stoga niti jedno pravno sredstvo ne bi bilo djelotvorno.

2. Ocjena Suda

(a) Opća načela

171. Sud ponavlja da je sustav zaštite ljudskih prava uspostavljen Konvencijom supsidijaran domaćim sustavima koji čuvaju ljudska prava. Konvencija državama članicama ne određuje niti jedan zadani način na koji bi u svojem unutarnjem pravu trebale osigurati djelotvornu provedbu Konvencije. Izbor najprikladnijeg sredstva da se to postigne u načelu je stvar odluke domaćih vlasti, koje su u stalnom kontaktu s vitalnim snagama svojih zemalja i u boljem su položaju da ocjene mogućnosti i resurse koje im daju njihovi domaći pravni sustavi (vidi *Swedish Engine Drivers' Union protiv Švedske*, 6. veljače 50., Serija A br. 20, stavak 50.; *Chapman protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 27238/95, stavak 91., ECHR 2001-I i *Sisojeva i drugi protiv Latvije* [VV], br. 60654/00, stavak 90., ECHR 2007-II).

172. Prema članku 35. stavku 1. Konvencije Sud može rješavati neku stvar tek nakon što su iscrpljena sva domaća pravna sredstva. Svrha članka 35. je dati svim državama ugovornicama priliku da spriječe ili isprave povrede navedene protiv njih prije nego što ti navodi budu dostavljeni Sudu (vidi, na primjer, presude u predmetima *Hentrich protiv Francuske*, od 22. rujna 1994., stavak 33, Serija A, br. 296-A i *Remli protiv Francuske*, od 23. travnja 1996. stavak 33., Reports 1996-II). Tako prigovor podnesen Sudu treba prvo biti podnesen, barem u biti, odgovarajućim nacionalnim sudovima, u skladu s formalnim zahtjevima domaćega prava i u propisanim rokovima. Drugačije stajalište ne bi bilo spojivo sa supsidijarnim značajem Konvencije (vidi predmet *Gavril Yosifov protiv Bugarske*, br. 74012/01, stavak 42., 6. studenog 2008.). Ipak, obveza iscrpiti domaća pravna sredstva zahtijeva samo da podnositelj zahtjeva redovno upotrijebi pravna sredstva koja su djelotvorna, dostatna i na raspolaganju u odnosu na njegove pritužbe na temelju Konvencije (vidi predmete *Balogh protiv Mađarske*, br. 47940/99, stavak 30., 20. srpnja 2004. i *John Sammut i Visa Investments Limited protiv Malte* (dec.), br. 27023/03, 28. lipnja 2005.).

(b) Primjena ovih načela na ovaj predmet

173. Sud prima na znanje da je Ustavni sud u svojim odlukama od 17. ožujka 2009. godine u predmetima br. U-III/4182/2008 i U-III/678/2009 utvrdio da se pravni lijekovi iz Zakona o izvršavanju kazne zatvora, i to prigovor sucu izvršenja, primjenjuju jednako na osuđene osobe i na osobe u pritvoru.

174. Nadalje, Ustavni je sud u istoj odluci utvrdio povredu prava pritvorenika da ne bude izložen nečovječnom i ponižavajućem postupanju glede zatvorskih uvjeta u Zatvoru u Zagrebu, istome u kojemu je smješten podnositelj zahtjeva. Zbog uvjeta za koje je Ustavni sud utvrdio da predstavljaju povredu članka 3. Konvencije, naložio je trenutačno puštanje

na slobodu dotičnih osoba, koje su nakon toga trebale tražiti naknadu od države.

175. Sud je u svojoj presudi u predmetu *Peša protiv Hrvatske* (br. 40523/08, 8. travnja 2010.) prihvatio da su nalazi Ustavnog suda zajedno s mogućnošću traženja naknade od države lišili podnositelja zahtjeva položaja žrtve u vezi s njegovim prigovorom protiv uvjeta u Zatvoru u Zagrebu temeljem članka 3. Konvencije.

176. Sud je tako utvrdio da su bez obzira na prenapučenost Zatvora u Zagrebu u domaćem pravu na raspolaganju pojedinačne mjere i da stoga treba iscrpiti dostupna pravna sredstva.

177. Sud bilježi da podnositelj zahtjeva nije svoj prigovor protiv uvjeta u zatvoru podnio sucu izvršenja ili zatvorskoj upravi, te da bi u slučaju nepovoljnog ishoda mogao koristiti daljnja dostupna pravna sredstva, uključujući i ustavnu tužbu u tom pogledu. Tako nije dao priliku domaćim vlastima da isprave situaciju kojoj prigovara pred Sudom, što je protivno načelu supsidijarnosti.

178. Slijedi da zahtjev treba odbiti na temelju članka 35. stavka 1. i 4. Konvencije, zbog neiscrpljenja domaćih pravnih sredstava.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 5. STAVKA 1. KONVENCIJE

179. Podnositelj zahtjeva prigovara da je dana 19. lipnja 2008. godine istekao zakonski rok za najdulje trajanje njegovog pritvora, i da je njegov pritvor nakon toga datuma bio nezakonito i proizvoljno produljivan, protivno članku 5. stavku 1. Konvencije, čiji mjerodavan dio glasi:

“1. Svatko ima pravo na slobodu i sigurnost osobe. Nitko se ne smije lišiti slobode, osim u sljedećim slučajevima i u postupku propisanom zakonom:

a) ako je zatvoren u skladu sa zakonom nakon presude nadležnog suda;

...

c) ako je zakonito uhićen ili pritvoren radi dovođenja nadležnoj sudbenoj vlasti kad postoji osnovana sumnja da je počinio kazneno djelo ili kad je razumno vjerovati da je to nužno radi sprječavanja izvršenja kaznenog djela ili bijega nakon njegova počinjenja;

...”

A. Dopuštenost

180. Sud primjećuje da ovaj zahtjev nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. Konvencije. Nadalje primjećuje i da on nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

181. Podnositelj zahtjeva tvrdi da se pritvor koji je protiv njega određen u oba postupka o kojima je riječ treba gledati u cjelini, i da je već dana 19. lipnja 2008. godine istekao zakonski rok za najdulje trajanje njegovog pritvora, dozvoljen temeljem domaćeg prava.

182. Vlada tvrdi da je pritvor od 19. lipnja 2007. do 19. lipnja 2008. godine određen u vezi s kaznenim postupkom vođenim u predmetu br. Ko-2403/07, i da je zakonski rok za najdulje trajanje pritvora istekao 19. lipnja 2008. godine kad je predsjednica vijeća u ovom postupku naložila trenutno puštanje podnositelja zahtjeva. Međutim, on je ostao u pritvoru na osnovi rješenja o određivanju pritvora izdanog u kontekstu jednog drugog kaznenog postupka protiv njega, vođenog u predmetu broj Ko - 3257/05. U odnosu na ovo rješenje o određivanju pritvora zakonski rok za najdulje trajanje pritvora nije istekao.

2. Ocjena Suda

(a) Opća načela

183. Sud prvo primjećuje da ovaj predmet spada u one koje treba ispitati na temelju podstavka (c) članka 5. stavka 1. budući da je svrha pritvora određenog podnositelju zahtjeva bila da ga se dovede pred nadležnu pravnu vlast zbog osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo.

184. Sud ponavlja da članak 5. Konvencije jamči temeljno pravo na slobodu i sigurnost. To je pravo od primarne važnosti u "demokratskom društvu", u smislu Konvencije (vidi predmete *De Wilde, Ooms i Versyp protiv Belgije*, 18. lipnja 1971., stavak 65., Serija A br. 12 i *Winterwerp protiv Nizozemske*, 24. listopada 1979., stavak 37., Serija A br. 33). Ključna mu je svrha spriječiti proizvoljna ili neopravdana lišenja slobode (vidi predmete *McKay protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 543/03, stavak 30., ECHR 2006-... i *Ladent protiv Poljske*, br. 11036/03, stavak 45., ECHR 2008... (izvadci)).

185. Sve osobe imaju pravo na zaštitu toga prava, tj. da ne budu lišene ili da ne budu i dalje lišene slobode (vidi predmet *Weeks protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 22. ožujka 1987., stavak 40., Serija A br. 114), osim u skladu s uvjetima navedenim u stavku 1. članka 5. Popis iznimaka naveden u članku 5. stavku 1. je iscrpan, te je samo usko tumačenje tih iznimaka spojivo sa ciljem te odredbe, dakle s osiguranjem da nitko ne bude proizvoljno lišen slobode (vidi predmete *Amuur protiv Francuske*, 25. lipnja 1996., stavak 42., *Reports* 1996-III; *Labita protiv Italije* [VV], br. 26772/95, stavak 170., ECHR 2000-IV; i *Assanidze protiv Gruzije* [VV], br. 71503/01, stavak 170., ECHR 2004-II).

186. Sud ponavlja da izraz "zakonito" i "u skladu sa zakonom propisanim postupkom" iz članka 5. stavka 1. u biti upućuje natrag na nacionalno pravo te brižljivo čuva obvezu da se postupa u skladu sa njegovim materijalnim i postupovnim pravilima. Iako je u prvome redu na nacionalnim vlastima, i to sudovima, da tumače i primjenjuju domaće pravo, nepoštivanje domaćeg prava povlači za sobom, na temelju članka 5. stavka 1. povredu Konvencije i Sud stoga može i treba preispitati je li bilo poštovano to pravo (vidi, između mnogo drugih izvora prava, predmete *Benham protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 10. lipnja 1996., stavak 41., Reports 1996-III i naprijed citirani predmet *Assanidze protiv Gruzije*, stavak 171.).

187. Ovime se prvenstveno traži da svako uhićenje ima pravnu osnovu u domaćem pravu, ali se to odnosi i na kvalitetu prava, tražeći da bude spojivo s vladavinom prava, pojmom sadržanim u svim člancima Konvencije (vidi naprijed citirani predmet *Stafford*, stavak 63., i naprijed citirani predmet *Kafkaris*, stavak 116.). „Kvaliteta prava“ u tom smislu podrazumijeva da kad nacionalno pravo dozvoljava lišenje slobode, ono mora biti dovoljno pristupačno, precizno i predvidljivo u svojoj primjeni, kako bi se izbjegao svaki rizik proizvoljnosti (vidi predmete *Amuur protiv Francuske*, 25. lipnja 1996., stavak 50., Reports 1996-III; *Nasrullojev protiv Rusije*, br. 656/06, stavak 71., 11. listopada 2007. i *Mooren protiv Njemačke* [VV], br. 11364/03, stavak 76, 9. srpanj 2009.). Standard "zakonitosti" koji je postavila Konvencija tako traži da svo pravo bude dovoljno precizno kako bi omogućilo nekoj osobi - u slučaju potrebe i dajući joj ujedno i odgovarajući savjet - da predvidi, u mjeri koja je u danim okolnostima razumna, posljedice koje neko djelovanje može povući za sobom (vidi predmete *Steel i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 23. rujna 1998., stavak 54, Reports 1998-VII, i *Baranowski protiv Poljske*, br. 28358/95, stavak 52, ECHR 2000-III).

188. Poštivanje nacionalnog prava nije, međutim, dostatno: Članak 5. stavak 1. traži uz to da svako lišenje slobode bude u skladu sa svrhom zaštite pojedinca od proizvoljnosti (vidi, između mnogih drugih izvora prava, naprijed citirane predmete *Winterwerp*, stavak 37., *Amuur*, stavak 50. i *Witold Litwa protiv Poljske*, br. 26629/95, stavak 78., ECHR 2000-III). Temeljno je načelo da niti jedan pritvor koji je proizvoljan ne može biti spojiv sa člankom 5. stavkom 1. te da se pojam "proizvoljnosti" iz članka 5. stavka 1. proteže dalje od samog nepoštivanja nacionalnog prava, tako da lišenje slobode može biti zakonito u smislu domaćeg prava, ali i dalje proizvoljno i tako protivno Konvenciji (vidi predmet *Saadi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 13229/03, stavak 67., ECHR 2008-...).

(b) Primjena ovih načela na ovaj predmet

189. U ovome će predmetu Sud razmotriti je li pritvor podnositelja zahtjeva bio "zakonit" i proveden "u skladu sa zakonom propisanim

postupkom", kako to traži članak 5. stavak 1. Konvencije. Bilježi da je prvo rješenje o određivanju pritvora doneseno dana 20. studenog 2006. godine. Međutim, podnositelj zahtjeva nije bio smješten u pritvor na temelju toga rješenja, nego je ostao na slobodi. Rješenje nije bilo dostavljeno podnositelju zahtjeva, jer se smatralo da je na nepoznatoj adresi. Sve dok je podnositelj zahtjeva bio na slobodi ovo rješenje o određivanju pritvora nije se počelo primjenjivati.

190. Podnositelj zahtjeva je uhićen dana 19. lipnja 2007. godine u vezi s jedim drugim kaznenim postupkom koji se protiv njega vodio pred Općinskim sudom, također pod optužbom za krađu. Drugo rješenje o određivanju pritvora doneseno je istoga dana i podnositelj zahtjeva je smješten u pritvor temeljem tog drugog rješenja o određivanju pritvora, koje je tako odmah primijenjeno.

191. Prvo rješenje o određivanju pritvora, izdano dana 20. studenog 2006. godine dostavljeno je branitelju podnositelja zahtjeva dana 17. ožujka 2008. godine. Međutim, nije primjenjivano sve dok je ostalo na snazi rješenje o određivanju pritvora od 19. lipnja 2007., iako je ovo doneseno kasnije.

192. Usprkos činjenici da je samo jedno od ova dva rješenja o određivanju pritvora bilo primjenjivano, stvorena je situacija u kojoj su bila donesena dva različita rješenja o određivanju pritvora u odnosu na podnositelja zahtjeva u paralelnim kaznenim postupcima koji su bili u tijeku protiv njega pred istim sudom, sve na temelju različitih optužbi za krađu ili tešku krađu.

193. Kad je dana 19. lipnja 2008. godine istekao zakonski rok za najdulje moguće trajanje pritvora podnositelja zahtjeva na temelju rješenja o određivanju pritvora, donesenog 19. lipnja 2007. godine, sudac koji je vodio kazneni postupak u vezi s kojim je bilo doneseno to rješenje donio je odluku u kojoj je naveo da je istekao zakonski rok za najdulje moguće trajanje pritvora i naložio da se podnositelj zahtjeva trenutno pusti na slobodu. Međutim, podnositelj zahtjeva nije bio pušten na slobodu jer je rješenje o određivanju pritvora doneseno 20. studenog 2006. godine odmah primijenjeno.

194. Okrećući se mjerodavnim odredbama primjenjivog domaćeg prava, Sud bilježi da Zakon o kaznenom postupku ne sadrži nikakve izričite odredbe koje uređuju takvu situaciju. Članak 109. uređuje najdulje moguće zakonske rokove za pritvor za različita djela, ovisno o propisanoj kazni, no on ne sadrži odredbe koje se tiču najduljeg mogućeg roka pritvora na osnovi rješenja o određivanju pritvora donesenih u paralelnim kaznenim postupcima.

195. Nadalje, iako je od Vlade izričito zatraženo da mu dostavi sudsku praksu Vrhovnog suda glede situacije o kojoj je riječ, nije dostavljen nikakav takav materijal. Sud stoga zaključuje da nedostatak zakonskog uređenja nije ispravljen sudskom praksom Vrhovnog suda.

196. Nepostojanje bilo kakvog zakonskog uređenja takve situacije ni bilo kakve mjerodavne prakse hrvatskog Vrhovnog suda ostavlja otvorenom mogućnost da se zaobiđe primjenjivo zakonodavstvo o najduljim mogućim zakonskim rokovima pritvora.

197. Sud smatra da zadržavanje osobe u pritvoru nakon isteka najduljeg mogućeg zakonskog roka trajanja pritvora, na osnovi rješenja o određivanju pritvora izdanog u paralelnom kaznenom postupku, bez da se takav pritvor zasniva na nekoj konkretnoj zakonskoj odredbi ili jasnoj sudskoj praksi, nije spojivo s načelom pravne sigurnosti te je proizvoljno i protivno temeljnim vidovima vladavine prava.

198. Sud u skladu s tim nalazi da je pritvor podnositelja zahtjeva od 19. lipnja 2008. do 10. ožujka 2009. godine bio nezakonit, te je predstavljao povredu odredbe članka 5. stavka 1. Konvencije.

III. NAVODNA POVREDA ČLANKA 5. STAVKA 3. KONVENCIJE

199. Podnositelj zahtjeva prigovara osnovama svog pritvora i neučinkovitim vođenju postupka od strane domaćih sudova. Poziva se na članak 5. stavak 3. Konvencije čiji mjerodavni dio propisuje kako slijedi:

"3. Svatko uhićen ili pritvoren u uvjetima predviđenim stavkom 1.c) ovoga članka mora se u najkraćem roku izvesti pred suca, ili pred drugo zakonom određeno tijelo sudbene vlasti, i ima pravo u razumnom roku biti suđen ili pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može se uvjetovati davanjem jamstva da će ta osoba pristupiti suđenju."

A. Dopuštenost

1. Pritvor u vezi s kaznenim postupcima vođenim pod br. Ko-219/06; Ko-2965/06; Ko-2403/07 i Ko-824/08:

200. Sud bilježi da je u tim postupcima podnositelj zahtjeva uhićen dana 19. lipnja 2007. godine i smješten u pritvor. Dana 11. prosinca 2007. godine proglašen je krivim i osuđen na godinu i tri mjeseca zatvora.

201. Prvostupanjska je presuda djelomično ukinuta dana 4. ožujka 2008. godine i predmet je djelomično vraćen prvostupanjskom sudu koji je donio novu odluku dana 3. travnja 2009. godine. Međutim, u međuvremenu je dana 19. lipnja 2008. godine prestao pritvor podnositelja zahtjeva u vezi s tim postupkom.

202. Ovaj zahtjev je podnesen Sudu dana 25. ožujka 2009. godine, tj. više od šest mjeseci nakon okončanja pritvora podnositelja zahtjeva.

203. Slijedi da su svi zahtjevi koji se tiču pritvora podnositelja zahtjeva u vezi s postupkom o kojemu je riječ podneseni izvan roka, i da ih treba odbiti u skladu sa člankom 35. stavcima 3. i 4. Konvencije.

2. *Pritvor u vezi s kaznenim postupcima vođenim pod br. Ko-2730/07 i Ko-3257/05:*

204. Sud primjećuje da ovaj dio zahtjeva nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3.(a) Konvencije. Nadalje primjećuje i da on nije nedopusšten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

205. Podnositelj zahtjeva tvrdi da su se domaći sudovi opetovano pozivali na iste osnove za određivanje i produljivanje njegovog pritvora bez da su vodili računa o novom razvoju događaja, te da domaći sudovi nisu vodili postupak u skladu sa zahtjevima članka 5. stavka 3. Konvencije.

206. Vlada tvrdi da su razlozi koje su navele nacionalne vlasti za određivanje i produljivanje pritvora podnositelja zahtjeva bili mjerodavni i dostatni te temeljito objašnjeni.

2. Ocjena Suda

207. Sud bilježi da je pitanje koje treba ispitati temeljem članka 5. stavka 3. Konvencije jesu li osnove na koje su se pozvale nacionalne vlasti u rješenju kojim je određen pritvor podnositelja zahtjeva od 20. studenog 2006. godine, koje je stupilo na snagu dana 19. lipnja 2008. godine, i sve naknadne odluke kojima je produljivan njegov pritvor, bile mjerodavne i dostatne. Međutim, Sud bilježi da je već utvrdio da je pritvor podnositelja zahtjeva nakon 19. lipnja 2008. godine bio proizvoljan i protivan članku 5. stavku 1. Konvencije. Taj nalaz čini suvišnim daljnje ispitivanje jesu li osnove za taj pritvor bile mjerodavne i dostatne.

208. S obzirom na takvu pozadinu, i s obzirom na utvrđenu povredu članka 5. stavka 1. Konvencije, Sud nalazi da nije potrebno dalje ispitati bilo koji prigovor na temelju članka 5. stavka 3. Konvencije.

III. NAVODNA POVREDA ČLANKA 5. STAVKA 4. KONVENCIJE

209. Podnositelj zahtjeva nadalje prigovara da postupak koji se tiče njegovih ustavnih tužbi protiv rješenja o pritvoru koja su bila donošena protiv njega nije zadovoljio zahtjeve članka 5. stavka 4. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

"Svatko tko je lišen slobode uhićenjem ili pritvaranjem ima pravo pokrenuti sudski postupak u kojem će se brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja ili o njegovu puštanju na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito".

A. Dopuštenost

210. Sud primjećuje da ovaj dio zahtjeva nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3.(a) Konvencije. Nadalje primjećuje i da on nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

211. Podnositelj zahtjeva tvrdi da Ustavni sud nije ispitao osnovanost tri njegove ustavne tužbe samo zato što je u međuvremenu bila donesena nova odluka kojom je produljen njegov pritvor. Nadalje tvrdi da nacionalni sudovi nisu nikada rješavali o njegovom prigovoru da je njegov pritvor nakon 19. lipnja 2008. godine bio nezakonit jer je istekao zakonski rok za njegovo najdulje trajanje.

212. Vlada tvrdi da su nadležni sudovi *proprio motu* često preispitivali pritvor podnositelja zahtjeva i da je podnositelj zahtjeva imao i mogućnost na temelju domaćega prava zatražiti donošenje rješenja o ukidanju svoga pritvora. Podnositelj zahtjeva je uvijek mogao uložiti žalbu Vrhovnom sudu protiv svake odluke kojom mu je produljen pritvor i o njegovim se žalbama brzo odlučivalo.

213. Podnositelj zahtjeva je uložio i nekoliko ustavnih tužbi. Temeljem članka 32. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu, Ustavni sud nije ispitivao osnovanost ustavnih tužbi protiv odluka koje više nisu bile na snazi u vrijeme kad su prigovori došli na red za ispitivanje.

214. Glede prigovora da nacionalni sudovi nisu rješavali tvrdnje podnositelja zahtjeva koje se odnose na zakonitost njegovog pritvora nakon 19. lipnja 2008. godine, Vlada tvrdi da postupak pred Ustavnim sudom spada izvan opsega članka 5. stavka 4. Konvencije, jer Ustavni sud nije "sud" u smislu te odredbe.

215. Nadalje, ustavna tužba podnositelja zahtjeva podnesena je dana 22. srpnja 2008. godine, samo dva dana prije nove odluke kojom je produljen pritvor podnositelja zahtjeva.

2. Ocjena Suda

216. Sud na početku ponavlja da je u jednom broju svojih odluka i presuda koje se tiču Hrvatske već ispitao razna pitanja o poštenosti postupka pred Ustavnim sudom, kao i pitanja koja se tiču prava zajamčenih članom 5. Konvencije (vidi, na primjer, predmet *Janković protiv Hrvatske* (dec.), br. 43440/98, ECHR 2000X; *Olujić protiv Hrvatske*, br. 22330/05, stavci 36. i 37., 5. veljače 2009.; *Oršuš i drugi protiv Hrvatske* [VV], br. 15766/03, stavci 108.- 110., ECHR 2010...; *Peša protiv Hrvatske*, br. 40523/08, stavci 112.-126., 8. travnja 2010. i *Hađi protiv Hrvatske*, br. 42998/08, stavci 43.-

47., 1. srpnja 2010.). Sud ne vidi nikakav razlog da odstupi od svoje sudske prakse u okolnostima ovoga predmeta.

(a) Nedopuštenost ustavnih tužbi podnositelja zahtjeva

(i) Opća načela

217. Sud ponavlja da je svrha članka 5. stavka 4. osigurati da osobe koje su uhićene i pritvorene imaju pravo na sudski nadzor nad zakonitošću mjere kojoj su time podvrgnute (vidi, *mutatis mutandis, predmet De Wilde, Ooms i Versyp protiv Belgije*, 18. lipnja 1971., stavak 76., Serija A br. 12 i *Ismoilov i drugi protiv Rusije*, br. 2947/06, stavak 145., 24. travnja 2008.). Neko pravno sredstvo mora biti dostupno dok je neka osoba u pritvoru kako bi se toj osobi omogućilo dobiti brzo sudsko preispitivanje zakonitosti pritvora, koje može dovesti, kad je to odgovarajuće, do njegovog ili njezinog puštanja na slobodu. Postojanje pravnog sredstva koje traži članak 5. stavak 4. mora biti dovoljno izvjesno, ne samo u teoriji nego i u praksi, bez čega neće biti dovoljno dostupno i djelotvorno, kao što se traži u svrhu te odredbe (vidi, *mutatis mutandis, predmet Stoichkov protiv Bugarske*, br. 9808/02, stavak 66. *in fine*, 24. ožujka 2005. i *Vachev protiv Bugarske*, br. 42987/98, stavak 71., ECHR 2004-VIII). Dostupnost nekog pravnog sredstva podrazumijeva, *inter alia*, da okolnosti koje su vlasti dobrovoljno stvorile moraju biti takve da podnositeljima zahtjeva pruže stvarnu mogućnost korištenja toga pravnog sredstva (vidi, *mutatis mutandis, predmet Čonka protiv Belgije*, br. 51564/99, stavke 46. i 55., ECHR 2002 I).

(ii) Primjena ovih načela na ovaj predmet

218. Sud prvo primjećuje da na temelju mjerodavnog domaćeg prava, nakon što bude podignuta optužnica, pritvor mora biti preispitivan od strane suda svaka dva mjeseca. Sud primjećuje da su u ovome predmetu Županijski sud u Zagrebu i Ustavni sud u mnogo navrata razmatrali zakonitost pritvora podnositelja zahtjeva.

219. Međutim, nije ispitana osnovanost tri ustavne tužbe podnositelja zahtjeva. Tako je dana 21. listopada 2008. utvrđeno da je ustavna tužba od 22. srpnja 2008. godine nedopuštena, dana 19. veljače 2009. je utvrđeno da je ustavna tužba od 17. prosinca 2008. godine nedopuštena, a dana 8. srpnja 2009. je utvrđeno da je ustavna tužba do 17. travnja 2009. godine nedopuštena, svaki puta iz razloga što pobijana odluka više nije na snazi budući je u međuvremenu donesena nova odluka kojom je produljen pritvor podnositelja zahtjeva. Sud se stoga mora baviti pitanjem jesu li navedene odluke Ustavnog suda u skladu sa zahtjevima članka 5. stavka 4. Konvencije.

220. S tim u vezi Sud ponavlja da prema njegovoj sudskoj praksi, članak 5. stavak 4. kao i članak 6. stavak 1. u sebi sadrži pravo na pristup sudu,

koje može biti podložno samo razumnim ograničenjima koja ne narušavaju samu njegovu bit (vidi predmete *Shishkov protiv Bugarske*, br. 38822/97, stavci 82.-90., ECHR 2003-I i *Bochev protiv Bugarske*, br. 73481/01, stavak 70.).

221. Nadalje, članak 5. stavak 4. ne tjera države ugovornice da uspostave i drugu razinu nadležnosti za preispitivanje zahtjeva za puštanje iz pritvora. Ipak, država koja uspostavi takav sustav mora, u načelu, pritvorenicima dati ista jamstva u žalbenom postupku kao i u prvom stupnju (vidi predmete *Toth protiv Austrije*, 12. prosinca 1991., stavak 84., Serija A br. 224; *Rutten protiv Nizozemske*, br. 32605/96, stavak 53., 24. srpnja 2001.; *Lanz protiv Austrije*, br. 24430/94, stavak 42, 31. siječnja 2002.; i *Svipsta protiv Latvije*, br. 66820/01, stavak 129, ECHR 2006-III). Sud smatra da se ovo isto primjenjuje u sustavu koji predviđa ustavnu tužbu protiv odluka kojima se određuje i produljuje pritvor.

222. Međutim, hrvatski sustav, iako dozvoljava ustavnu tužbu, ostavlja Ustavnom sudu mogućnost da čeka novu odluku o produljenju pritvora i da tada odbaci ustavnu tužbu protiv prethodne odluke kao nedopuštenu. Tako, iako je podnositelj zahtjeva podnio ustavne tužbe protiv tri naprijed navedene odluke Županijskog suda u Zagrebu, Ustavni sud nije odlučio o njihovoj osnovanosti, nego je utvrdio da su sve nedopuštene jer je u međuvremenu bila donesena nova odluka o pritvoru podnositelja zahtjeva.

223. Po mišljenju Suda, to što Ustavni sud nije odlučio dovoljno brzo o osnovanosti prigovora podnositelja zahtjeva onemogućilo je pravilno i smisleno funkcioniranje sustava za preispitivanje njegovog pritvora, kako je propisano domaćim pravom. Odbacivši ustavne tužbe podnositelja zahtjeva kao nedopuštene samo zbog toga što je u međuvremenu bila donesena nova odluka kojom se produljuje njegov pritvor, Ustavni sud nije zadovoljio zahtjev "da okolnosti koje vlasti dobrovoljno stvore moraju biti takve da podnositelju zahtjeva pruže stvarnu priliku iskoristiti to pravno sredstvo (vidi predmet *Peša protiv Hrvatske*, br. 40523/08, stavak 126., 8. travnja 2010. i *Hađi*, naprijed citirano, stavak 47.). Tako taj sud nije ispunio svoju obvezu iz članka 5. stavka 4. Konvencije da preispita zakonitost pritvora podnositelja zahtjeva. Stoga je došlo do povrede te odredbe.

(b) Propuštanje žalbenog suda i Ustavnog suda da odgovore na tvrdnje podnositelja zahtjeva

224. Sud podsjeća da uhićene ili pritvorene osobe imaju pravo na preispitivanje odluke zbog postupovnih i materijalnih uvjeta koji su bitni za "zakonitost" njihovog lišenja slobode, u smislu Konvencije. To znači da nadležni sud mora ispitati "ne samo ispunjenje postupovnih zahtjeva (domaćeg prava), već i osnovanost sumnje na kojoj se osniva uhićenje i legitimnost svrhe koja se nastoji postići uhićenjem i pritvaranjem koje slijedi iz njega" (vidi presudu u predmetu *Brogan i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* od 29. studenoga 1988., Serija A br. 145-B, str. 34-35, stavak

65. Serija A br. 145-B, i *Nikolova protiv Bugarske* [VV], br. 31195/96, stavak 58, ECHR 1999-II).

225. Okrećući se činjenicama ovoga predmeta Sud bilježi da je podnositelj zahtjeva u svojoj žalbi od 1. rujna 2008. godine i u svojoj ustavnoj tužbi od 21. rujna 2008. godine, koje su podnesene protiv odluke Općinskog suda u Zagrebu od 29. kolovoza 2008. godine kojom mu je produljen pritvor, pozivajući se na članak 5. Konvencije tvrdio da je zakonski rok za najdulje trajanje njegovog pritvora istekao već 19. lipnja 2008. godine i da niži sudovi u vođenju postupka protiv njega nisu ispunili zahtjev učinkovitosti.

226. Istaknuo je iste tvrdnje u svojoj žalbi od 16. listopada 2008. godine i u svojoj ustavnoj tužbi od 5. studenog 2008. godine koje su podnesene protiv odluke Općinskog suda u Zagrebu od 10. listopada 2008. kojom mu je produljen pritvor.

227. Ponovio je iste tvrdnje i u svojoj žalbi od 15. siječnja 2009. godine i u svojoj ustavnoj tužbi od 30. siječnja 2009. godine koje su podnesene protiv odluke Općinskog suda u Zagrebu od 12. siječnja 2009. godine kojom mu je produljen pritvor.

228. Međutim, iako su na svakoj od ovih instanci i Županijski sud u Zagrebu i Ustavni sud ispitali osnovanost žalbi podnositelja zahtjeva i njegovih ustavnih tužbi, nikada se nisu očitovali na naprijed navedene tvrdnje koje su se ticale zakonitosti pritvora podnositelja zahtjeva.

229. Iako članak 5. stavak 4. ne nameće sucu koji ispituje žalbu protiv pritvora obvezu da se osvrne na svaku tvrdnju sadržanu u podnescima podnositelja zahtjeva, njegova bi jamstva bila lišena sadržaja ako bi sudac, pozivajući se na domaće pravo i praksu, mogao s konkretnim činjenicama na koje se poziva pritvorenik postupati kao da su nevažne ili ih zanemariti, i to bi moglo dovesti do dvojbe o postojanju uvjeta koji su bitni za "zakonitost" lišenja slobode u smislu Konvencije (vidi naprijed citirani predmet *Nikolova*, stavak 61. i *Farhad Aliyev protiv Azerbajdžana*, br. 37138/06, stavak 209., 9. studenog 2010.)

230. Podnesci podnositelja zahtjeva u naprijed navedenim žalbama i ustavnim tužbama sadržavali su tvrdnje povezane s njegovim pravima zajamčenim člankom 5. Konvencije, i to da je zakonski rok za najdulje trajanje njegovog pritvora istekao 19. lipnja 2008. i da niži sudovi nisu proveli postupak traženom brzinom. Te tvrdnje ne izgledaju nevjerojatne ili neozbiljne. Ne vodeći računa o tim tvrdnjama, žalbeni sud i Ustavni sud nisu osigurali sudsko preispitivanje onog opsega kakav se traži u članku 5. stavku 4. Konvencije.

231. Stoga je u ovome predmetu došlo do povrede članka 5. stavka 4. Konvencije i u navedenom pogledu.

IV. NAVODNE POVREDE ČLANAKA 6. STAVKA 1. I ČLANKA 3.(C) KONVENCIJE

232. Podnositelj zahtjeva nadalje prigovara da ga je policija dva puta ispitivala bez nazočnosti branitelja i da je njegovo suđenje bilo nepošteno jer se njegova osuda u odlučujućoj mjeri osnivala na priznanjima koje je dao policiji. Poziva se na članak 6. stavak 1. i stavak 3.(c) Konvencije čiji mjerodavni dio propisuje kako slijedi:

“1. "Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo da sud pravično... ispita njegov slučaj....

3. Svatko optužen za kazneno djelo ima najmanje sljedeća prava:

...

c) da se brani sam ili uz branitelja po vlastitom izboru, a ako nema dovoljno sredstava platiti branitelja, ima pravo na besplatnog branitelja, kad to nalažu interesi pravde;

...”

A. Dopuštenost

1. Glede ispitivanja podnositelja zahtjeva od strane policije dana 20. lipnja 2007. godine

233. Sud bilježi da je podnositelj zahtjeva uhićen dana 19. lipnja 2007. godine u 21:30 sati kako bi policija s njim obavila razgovor u vezi s dvadeset pet točaka optužbi za krađu. Međutim, u zapisniku o njegovom ispitivanju navedeno je da je to ispitivanje započelo dana 20. lipnja 2007. godine u 15 sati. Na ročištu održanom dana 22. rujna 2008. godine podnositelj zahtjeva je također izjavio da je bio ispitivan drugi dan nakon uhićenja, bez konkretnog navođenja vremena tog ispitivanja. U svojim je kasnijim izjavama podnositelj zahtjeva opetovano izjavljivao da ga je policija ispitivala dana 20. lipnja 2007. godine bez nazočnosti branitelja. Kao dokaz svojih tvrdnji naveo je kako je odvjetnik S.S. rekao da je to ispitivanje trajalo oko sat vremena, ali po mišljenju podnositelja zahtjeva to nije moglo biti dovoljno da se savjetuje s odvjetnikom, da usmeno iznese svoju obranu u odnosu na dvadeset pet točaka optužbe za krađu i da policijski službenik izdiktira zapisničarki pisan zapisnik o njegovom ispitivanju.

234. Međutim, podnositelj zahtjeva nikada nije objasnio koliko je, po njemu, ispitivanje točno trajalo kao i način ispitivanja.

235. Nadalje, odvjetnik S.S. je izričito izjavio da je bio nazočan tijekom cijelog ispitivanja dana 20. lipnja 2007. godine, koje je trajalo oko sat vremena.

236. U takvim okolnostima Sud nalazi da je prigovor podnositelja zahtjeva da ga je dana 20. lipnja 2007. godine ispitivala policija bez nazočnosti odvjetnika nedovoljno potkrijepljen.

237. Stoga u svjetlu svih materijala koje posjeduje, Sud smatra da ovaj dio zahtjeva ne upućuje na postojanje bilo kakve povrede prava i sloboda propisanih Konvencijom ili njenim Protokolima.

238. Slijedi da je ovaj prigovor očigledno neosnovan i da ga treba odbiti na temelju članka 35. stavaka 3. i 4. Konvencije.

2. *Glede ispitivanja podnositelja zahtjeva od strane policije dana 9. studenog 2005.*

2. Iscrpljenje domaćih pravnih sredstava

(i) Tvrđnje stranaka

239. Vlada tvrdi da podnositelj zahtjeva nije iscrpio sva domaća pravna sredstva jer nije podnio prijavu protiv policijskih službenika o kojima je riječ, uključujući i kaznenu prijavu, ili prijavu Odvjetničkoj komori u odnosu na dotične odvjetnike.

240. Podnositelj zahtjeva tvrdi da je iscrpio sva domaća pravna sredstva dostupna u kontekstu kaznenog postupka koji se vodio protiv njega.

(ii) Ocjena Suda

241. Sud ukazuje na opća načela navedena u staccima 173. i 174. ove presude.

242. Sud nadalje primjećuje da u odnosu na sva pitanja koja se tiču poštenosti kaznenog postupka okrivljenici mogu uložiti žalbu žalbenom sudu i zatražiti izvanredno preispitivanje presude. U svojoj je presudi *Maresti protiv Hrvatske* (br. 55759/07, stavci 23-28, 25. lipnja 2009.) Sud prihvatio da je takav zahtjev pravno sredstvo koje treba iscrpiti, kad je dopušten temeljem mjerodavnih odredbi Zakona o kaznenom postupku, s istih osnova kao one koje je podnositelj zahtjeva izložio Sudu. Mjerodavni dio te presude glasi kako slijedi:

“23. Sud prvo primjećuje da se konkretan naziv dan nekom postupku u domaćem pravnom sustavu ili činjenica da se taj postupak u domaćem pravosuđu smatra izvanrednim pravnim lijekom ne može smatrati odlučujućim: ono što je odlučujuće je priroda i domašaj postupka o kojemu se radi (vidi predmet *San Leonard Band Club protiv Malte*, br. 77562/01, st. 41., ECHR 2004-IX). Nadalje, prema dobro utvrđenoj praksi Suda postupci po reviziji ili kasacijskoj žalbi spadaju u domašaj članka 6. stavka 1. Konvencije (vidi, na primjer predmete *H.E. protiv Austrije*, br. 33505/96, st. 14. i 18., 11. srpnja 2002. i *Cobianchi protiv Italije* (br. 1), br. 43434/98, st. 8. i 11., 9. studenog 2000.).

...

25. ...Glede prirode postupka povodom zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude u kaznenom predmetu, Sud primjećuje da hrvatski Vrhovni sud

može, ako utvrdi da je zahtjev osnovan, ukinuti presude nižih sudova i vratiti predmet na ponovljeni postupak, ili, u određenim slučajevima čak i odlučiti sam o predmetu. Razlozi koji opravdavaju izvanredno preispitivanje pravomoćne presude izričito su nabrojani u članku 427. Zakona o kaznenom postupku, i nisu podložni diskrecionoj ocjeni suda. Ovo pravno sredstvo na raspolaganju je samo okrivljeniku (ne i tužitelju), zbog strogo ograničenih pravnih pogrešaka na štetu okrivljenika, te se na njega primjenjuje strogi rok od mjesec dana nakon dostave presude okrivljeniku.

26. Zahtjev za izvanredno preispitivanje ima svoj ekvivalent u reviziji koja se podnosi Vrhovnome sudu, također protiv pravomoćne presude. S tim u vezi Sud primjećuje da je već utvrdio kako je članak 6. primjenjiv na postupak koji se odnosi na reviziju (vidi predmet *Debelić protiv Hrvatske*, br. 2448/03, st. 21. i 22., 26. svibnja 2005.). Glede kaznenopravnog sredstva o kojemu se radi, Sud je u prijašnjem predmetu (*Kovač protiv Hrvatske* (br. 503/05, 12. srpnja 2007.)) razmatrao postupak pred Vrhovnim sudom povodom zahtjeva okrivljenika za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude u kaznenom predmetu.

27. ... Sud primjećuje da je zahtjev podnositelja zahtjeva podnesen iz jednog od propisanih razloga za utvrđenje povrede Kaznenog zakona...

243. Glede ovoga predmeta, Sud bilježi da je podnositelj zahtjeva uložio žalbu protiv prvostupanjske presude Općinskog suda u Zagrebu. Nakon što je Županijski sud u Zagrebu odbio njegovu žalbu, podnositelj zahtjeva je Vrhovnom sudu podnio zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude.

244. U svojem je zahtjevu za izvanredno preispitivanje podnositelj zahtjeva prigovorio da njegove izjave dane policiji u dva navrata predstavljaju nezakonite dokaze jer je bio ispitivan bez nazočnosti odvjetnika i da ih kao takve nije trebao koristiti raspravni sud. S tim u vezi Sud bilježi kako je jedna od osnova iz članka 427. Zakona o kaznenom postupku, zajedno s člankom 367. stavkom 2. i člankom 9. istoga zakona za podnošenje takvog zahtjeva, kad se osuđujuća odluka osniva na nezakonito pribavljenim dokazima, a da je to upravo ono što podnositelj zahtjeva tvrdi.

245. U takvim okolnostima Sud zaključuje da je postupak nakon zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude bio odlučan za odlučivanje o optužbi za kazneno djelo protiv podnositelja zahtjeva te da stoga spada u doseg članka 6. stavka 1. i da je podnositelj zahtjeva pravilno iscrpio redovna domaća pravna sredstva koja su mu bila na raspolaganju u kontekstu kaznenog postupka koji se vodio protiv njega. Stoga on nije trebao iscrpiti bilo koje daljnje pravno sredstvo. Prigovor Vlade stoga treba odbiti.

246. Sud primjećuje da ovaj dio zahtjeva nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3.(a) Konvencije. Nadalje primjećuje i da on nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

247. Podnositelj zahtjeva tvrdi da ga je policija ispitivala bez pomoći odvjetnika i da je tako dobiveno priznanje izmislila policija. Usprkos činjenici da je on opetovano pred nacionalnim sudovima prigovarao toj situaciji, ukazujući da odvjetnik E.Č. nije bio nazočan za vrijeme njegovog ispitivanja od strane policije, što je bilo očito iz nepodudarnosti između vremena kad je sastavljen policijski zapisnik i vremena kad je on, podnositelj zahtjeva, bio odveden iz Zatvora u Zagrebu na razgovor s policijom, nacionalni su sudovi ipak temeljili odluku kojom je proglašen krivim na njegovom navodnom priznanju.

248. Vlada tvrdi da je podnositelj zahtjeva imao pošteno suđenje i da priznanje podnositelja zahtjeva pred policijom nije bio jedini dokaz na kojem je utemeljena njegova krivnja, budući da je raspravni sud proveo dokaz saslušanjem jednog broja oštećenika i njihove su izjave bile spojive s priznanjem podnositelja zahtjeva.

249. Raspravni sud je također proveo dokaz saslušanjem policijskih službenika i odvjetnika koji su u tome sudjelovali i utvrdio da je policija ispitivala podnositelja zahtjeva dana 2. studenog 2005. godine u nazočnosti odvjetnika E.Č.

2. Ocjena Suda

(a) Ispitivanje podnositelja zahtjeva od strane policije

(i) Opća načela

250. Mjerodavna načela postavljena su u presudi Velikog vijeća u predmetu *Salduz protiv Turske* ([VV], br. 36391/02, 27. studenog 2008.) kako slijedi:

“50. Sud ponavlja da iako je prvenstvena svrha članka 6., ukoliko se tiče kaznenog postupka, osigurati pošteno suđenje od strane "suda" nadležnog da odlučuje o svim optužbama za kazneno djelo, iz toga ne slijedi da se taj članak ne primjenjuje na postupak prije glavne rasprave. Tako članak 6., osobito stavak 3., može biti mjerodavan prije nego je predmet poslan na suđenje ako, i u mjeri u kojoj je vjerojatno, da bi se poštenost suđenja mogla ozbiljno dovesti u pitanje početnim nepoštivanjem njegovih odredbi (vidi naprijed citirani predmet *Imbrioscia*, stavak 36.). Kao što je Sud već presudio u svojim prethodnim presudama, pravo navedeno u stavku 3.(c) članka 6. Konvencije jedan je element, između ostalih, pojma poštenog suđenja u kaznenom postupku, sadržanog u stavku 1. (vidi naprijed citirani predmet *Imbrioscia*, stavak 37. i naprijed citirani predmet *Brennan*, stavak 45.)

51. Sud nadalje ponavlja da je, iako nije apsolutno, pravo svakoga optuženoga za kazneno djelo da ga djelotvorno brani odvjetnik, ako je potrebno imenovan po službenoj dužnosti, jedno od temeljnih značajki poštenog suđenja (vidi predmet *Poirimol protiv Francuske*, 23. studenog 1993., stavak 34., Serija A br. 277-A, i *Dembukov protiv Bugarske*, br. 68020/01, stavak 50., 28. veljače 2008.). Ipak, članak

6. stavak 3. (c) konkretno ne navodi način na koji se ostvaruje to pravo. On tako ostavlja državama ugovornicama da odaberu način na koji će se pobrinuti da ono bude osigurano u njihovim sudskim sustavima, a zadatak Suda je da sam utvrdi je li metoda koju su odabrale spojiva sa zahtjevima poštenog suđenja. U tom pogledu treba zapamtiti da je Konvencija pisana da bi "jamčila prava koja nisu teorijska ili iluzorna nego praktična i djelotvorna" i da samo imenovanje branitelja okrivljeniku ne osigurava samo po sebi djelotvornost pomoći koju bi on mogao dati okrivljeniku (vidi naprijed citirani predmet *Imbrioscia*, stavak 38.).

52. Nacionalni zakoni mogu pridodati posljedice nekom stavu okrivljenika u početnim fazama policijskog ispitivanja koje su odlučne za izgled obrane u svakom kasnijem kaznenom postupku. U takvim okolnostima članak 6. će u pravilu tražiti da se okrivljeniku osigura pomoć odvjetnika već u početnim fazama policijskog ispitivanja. Međutim, do sada se nije smatralo da bi ovo pravo moglo biti iz nekog opravdanog razloga podvrgnuto ograničenjima. Stoga se u svakom predmetu postavlja pitanje je li ograničenje opravdano i, ako je, je li u svjetlu ukupnosti postupka ono okrivljenika lišilo poštenog suđenja, jer čak i opravdano ograničenje može to učiniti u određenim okolnostima (vidi naprijed citirani predmet *John Murray*, stavak 63.; *Brennan*, stavak 45. i *Magee*, stavak 44.).

53. Načela navedena u stavku 52. ove presude također su u skladu s opće priznatim međunarodnim standardima ljudskih prava (vidi stavke 37. - 42. ove presude) koji su u srži pojma poštenog suđenja i čije se obrazloženje odnosi osobito na zaštitu okrivljenika od prisile kojom ga vlasti zlostavljaju. Također pridonose sprečavanju pogrešnog dijeljenja pravde i ispunjavanju ciljeva članka 6., poglavito jednakosti stranaka u postupku i to tijela kaznenog progona i okrivljenika.

54. U tom pogledu Sud naglašava važnost faze istrage za pripremu kaznenog postupka, jer dokazi dobiveni tijekom te faze određuju okvir u kojemu će se na suđenju razmatrati kazneno djelo za koje je okrivljenik optužen (vidi predmet *Can protiv Austrija*, br. 9300/81, Izvješće Komisije od 12. srpnja 1984., stavak 50., Serija A br. 96). Istovremeno, okrivljenik se u toj fazi postupka nalazi u osobito ranjivom položaju, čiji se učinak pojačava činjenicom da pravni vid kaznenog postupka postaje sve složeniji, osobito u pogledu pravila koja se primjenjuju na prikupljanje i korištenje dokaza. U većini se predmeta ova osobita ranjivost može pravilno nadoknaditi uz pomoć odvjetnika čiji je zadatak, između ostalog, pomoći osigurati poštovanje prava okrivljenika da sam sebe ne optuži. Ovo pravo uistinu pretpostavlja da tijela kaznenog progona u kaznenom predmetu nastoje dokazati svoje tvrdnje protiv okrivljenika bez pribjegavanja dokazima pribavljenima prisilom ili pritiskom protiv volje okrivljenika (vidi predmete *Jalloh protiv Njemačke* [VV], br. 54810/00, stavak 100., ECHR 2006-... i *Kolu protiv Turske*, br. 35811/97, stavak 51., 2. kolovoza 2005.). Rani pristup odvjetniku dio je postupovnih zaštitnih sredstava koja će Sud osobito uzeti u obzir kad ispituje je li u postupku uklonjena sama bit povlastice zabrane samooptuživanja (vidi, *mutatis mutandis*, naprijed citirani predmet, *Jalloh*, stavak 101.). S tim u vezi Sud također bilježi preporuke CPTa- (stavci 39. do 40. ove presude), u kojima je odbor opetovano izjavio da je pravo pritvorenika na pristup pravnoj pomoći temeljno zaštitno sredstvo protiv zlostavljanja. Svaka iznimka od ostvarivanja tog prava treba biti jasno propisana i njena primjena vremenski ograničena. Ova su načela osobito potrebna u predmetu s teškim optužbama, jer demokratska društva pri suočavanju s najtežim kaznama trebaju poštovanje prava na pošteno suđenje osigurati do najvišeg mogućeg stupnja.

55. S obzirom ta takvu pozadinu, Sud nalazi da članak 6. stavak 1. traži, da bi pravo na pošteno suđenje ostalo dovoljno "praktično i djelotvorno" (vidi stavak 51. ove presude) da, u pravilu, bude osiguran pristup odvjetniku od prvog ispitivanja

osumnjichenika od strane policije, osim ako se u svjetlu osobitih okolnosti svakog pojedinog predmeta dokaže da postoje vrlo uvjerljivi razlozi da se to pravo ograniči. Čak i kad ti vrlo uvjerljivi razlozi mogu iznimno opravdati nijekanje pristupa odvjetniku, takvo ograničenje, bez obzira kakvo mu je opravdanje, ne smije nepropisno ugroziti prava okrivljenika iz članka 6. (vidi, *mutatis mutandis*, naprijed citirani predmet *Magee*, stavak 44.). Prava obrane u načelu će biti nepovratno ugrožena kad se inkriminirajuće izjave dane tijekom policijskog ispitivanja koriste za donošenje osuđujuće odluke."

(ii) *Primjena ovih načela na ovaj predmet*

251. Sud bilježi da zapisnik o ispitivanju podnositelja zahtjeva nosi datum 2. studenog 2005. godine. Međutim, prema nalazima domaćih sudova, ispitivanje je bilo izvršeno dana 9. studenog 2005. godine, a datum 2. studenog 2005. predstavlja *lapsus calami* (vidi gore, stavak 138.).

252. Sud nadalje bilježi da je u pisanom zapisniku o ispitivanju podnositelja zahtjeva zabilježeno da je policija pozvala odvjetnika E.Č. u 12:30 sati, a taj je razgovor završio u 1:30 sati u jutro dana 2. studenog 2005. godine, time da pretpostavljamo kako bi trebalo pisati 9. studenog 2005. godine.

253. Međutim, bez obzira koje je od toga točno, bilo da je odvjetnik E.Č. bio navodno nazočan do 12:30 do 1:30 dana 2. ili 9. studenog 2005. godine, Sud nalazi da nije mogao biti nazočan ispitivanju podnositelja zahtjeva od strane policije iz slijedećih razloga.

254. Prema dopisu ravnatelja Zatvora u Zagrebu od 16. veljače 2009. godine podnositelj zahtjeva koji je u to vrijeme bio u Zatvoru u Zagrebu odveden je iz tog zatvora na ispitivanje u Petu Policijsku postaju dana 9. studenog 2005. godine od 9:25 do 11:25 sati (vidi gore stavak 134.). To su prihvatili i domaći sudovi. Stoga slijedi da odvjetnik E.Č. nije bio nazočan tijekom ispitivanja podnositelja zahtjeva, budući da ga je policija pozvala u 12:30 sati. Čak i pretpostavivši da je odmah stigao u Petu Policijsku postaju, u to je vrijeme podnositelj zahtjeva već bio vraćen u Zatvor u Zagrebu.

255. Sada ostaje pitanje je li se podnositelj zahtjeva odrekao prava na odvjetnika. S tim u vezi Sud ponavlja da niti izričaj niti duh članka 6. Konvencije ne sprečava da se neka osoba svojom slobodnom voljom, bilo izričito ili prešutno, odrekne svog prava na jamstva poštenog suđenja (vidi predmet *Kwiatkowska protiv Italije* (dec.), br. 52868/99, 30. studenog 2000.). Međutim, da bilo djelotvorno u svrhe Konvencije, odricanje od prava da se sudjeluje u postupku mora biti utvrđeno na nedvosmislen način i biti popraćeno zaštitnim sredstvima razmjernim njegovoj važnosti (vidi naprijed citirani predmet *Sejdovic protiv Italije* [VV], br. 56581/00, stavak 86, ECHR 2006-...; *Kolu*, stavak 53 i *Colozza protiv Italije* 12. veljače 1985., stavak 28., Serija A br. 89).

256. S tim u vezi Sud prvo primjećuje da je podnositelj zahtjeva u ovome predmetu od početnih faza postupka prigovarao nedostatku pravne pomoći tijekom njegovog prvog policijskog ispitivanja. Nadalje, Vlada ne

tvrdi da se podnositelj zahtjeva odrekao svoga prava na pravno zastupanje tijekom policijskog ispitivanja. Sud stoga zaključuje da se podnositelj zahtjeva nije odrekao svoga prava na pravnu pomoć za vrijeme dok ga je ispitivala policija.

257. S obzirom na takvu pozadinu, Sud nalazi da je došlo do povrede članka 6. stavaka 1. i 3. (c) Konvencije zbog toga što je podnositelja zahtjeva policija ispitivala dana 9. studenog 2005. godine bez nazočnosti branitelja.

(b) Upotreba navodnog priznanja podnositelja zahtjeva u kaznenom postupku protiv njega

258. Podnositelj zahtjeva nadalje prigovara da je činjenica što se njegova osuda osniva na njegovom navodnom priznanju koje je dao policiji bez nazočnosti branitelja protivna jamstvima poštenog suđenja iz članka 6. stavka 1. Konvencije.

259. U tom pogledu Sud ponavlja da je, prema članku 19. Konvencije, njegova dužnost osigurati poštovanje obveza koje su preuzele ugovorne stranke Konvencije. Posebice, njegova funkcija nije baviti se činjeničnim ili pravnim pogreškama koje je navodno počinio nacionalni sud, osim i samo u onoj mjeri u kojoj su možebitno povrijedile prava i slobode zaštićene Konvencijom. Iako članak 6. Konvencije jamči pravo na pošteno suđenje, on ne postavlja nikakva pravila o dopuštenosti dokaza ili načinu na koje ih treba ocjenjivati, te su to stoga prvenstveno pitanja koja trebaju urediti domaće pravo i domaći sudovi (vidi predmet *Schenk protiv Austrije*, presuda od 12. srpnja 1988., Serija A br. 140, stavci 45.-46.)

260. Uloga Suda nije načelno utvrđivati može li se određena vrsta dokaza – na primjer, nezakonito pribavljeni dokaz – smatrati dopuštenom niti pak je li podnositelj zahtjeva bio kriv ili nije. Pitanje na koje je ovdje potrebno odgovoriti je li postupak u cjelini, uključujući i način izvođenja dokaza, bio pošten. To podrazumijeva ispitivanje "nezakonitosti" o kojoj je riječ ... (vidi *Khan protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 35394/97, stavak 34., ECHR 2000 V i *Lisica protiv Hrvatske*, br. 20100/06, stavak 48., 25. veljače 2010.).

261. U svjetlu gornjih načela, Sud mora utvrditi je li to što su domaći sudovi prihvatili kao dokaze izjave pribavljene bez nazočnosti odvjetnika tijekom ispitivanja podnositelja zahtjeva od strane policije, povrijedilo njegovo pravo na pošteno suđenje.

262. Sud bilježi da je podnositelj zahtjeva tijekom cijelog kaznenog postupka o kojemu je riječ jednoznačno u svojoj obrani navodio da je sadržaj njegovog navodnog priznanja datog policiji izmislila sama policija. Vlada nijeće te navode i poziva se na nalaze nacionalnih sudova. Nacionalni su sudovi temeljili svoj zaključak da je podnositelj zahtjeva bio ispitivan u nazočnosti odvjetnika na činjenici da su službenici države koji su imali dužnost postupati u skladu zakonima koji su njima dobro poznati, dale takve

izjave. Međutim, Sud ne može potvrditi takav zaključak u svjetlu činjenice da nacionalni sudovi nisu ispitali očiglednu nepodudarnost između navodnog vremena nazočnosti odvjetnika E.Č. i vremena stvarnog ispitivanja podnositelja zahtjeva (vidi gore, stavci 255. i 256.).

263. Podnositelj zahtjeva je imao pristup odvjetniku nakon što je bio zadržan u pritvoru i tijekom nastavnog kaznenog postupka, te je tako imao priliku pobijati tvrdnje državnog odvjetništva. Ipak, kao što je naprijed navedeno, kad su donijeli odluku kojom je podnositelj zahtjeva osuđen, domaći su sudovi prihvatili kao dokaz izjave koje je podnositelj zahtjeva naknadno povukao i koje su bile pribavljene dok je bio zadržan kod policije, bez nazočnosti odvjetnika. Odluku kojom je podnositelj zahtjeva osuđen u značajnoj su mjeri osnivali na ovom dokazu. Tako su u ovome predmetu na podnositelja zahtjeva bez dvojbe utjecala ograničenja njegovog pristupa odvjetniku. Niti pomoć koju je naknadno pružio odvjetnik, niti kontradiktorna narav nastavnog postupka ne mogu ispraviti nedostatke koji su se dogodili tijekom zadržavanja podnositelja zahtjeva (vidi naprijed citirane predmete *Salduz*, stavak 58.; *Amutgan protiv Turske*, br. 5138/04, stavak 18., 3. veljače 2009. i *Dayanan protiv Turske*, br. 7377/03, stavak 33., ECHR 2009...).

264. U svjetlu naprijed navedenog, čak i da je podnositelj zahtjeva imao priliku na suđenju i kasnije u žalbi pobijati dokaze protiv njega, dopuštenje da dvojbeni dokazi budu uneseni u spis predmeta utjecalo je na pravo podnositelja zahtjeva na pošteno suđenje u mjeri nespojivoj sa zahtjevima članka 6. Konvencije.

265. Stoga je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije zbog toga što iskazi koji je podnositelj zahtjeva dao policiji bez nazočnosti branitelja nisu izuzeti iz spisa i zbog pozivanja na taj dokaz kod donošenja osuđujuće odluke u odnosu na podnositelja zahtjeva.

V. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

266. I kao posljednje, podnositelj zahtjeva prigovara temeljem članka 6. stavka 2. Konvencije da su time što su naložili njegov pritvor, nacionalni sudovi pokazali da su ga zapravo smatrali krivim za kaznena djela za koja je optužen, te temeljem članka 14. Konvencije da je protiv njega izvršena diskriminacija na osnovi njegovog društvenog položaja, navodeći da je mjera pritvora protiv njega određena jer nije imao imovine.

267. U svjetlu svih materijala koje posjeduje, te u mjeri u kojoj su stvari koje su predmet prigovora u njegovoj nadležnosti, Sud smatra da ovaj dio zahtjeva ne upućuje na postojanje bilo kakve povrede Konvencije. Slijedi da je nedopušten na temelju članka 35. stavka 3. (a) kao očigledno neosnovan, i da ga treba odbiti na temelju članka 35. stavka 4. Konvencije.

VI. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

268. Članak 41. Konvencije propisuje kako slijedi:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

269. Podnositelj zahtjeva potražuje 20.000 eura (EUR) na ime nematerijalne štete.

270. Vlada smatra da je potraživani iznos neosnovan i u svakom slučaju prekomjeran.

271. Sud smatra da je podnositelj zahtjeva pretrpio nematerijalnu štetu kao rezultat utvrđenih povreda. Stoga samo utvrđenje povrede nije dovoljno za naknadu štete. Sud, odlučujući na pravičnoj osnovi, podnositelju zahtjeva dosuđuje iznos od 9.000 EUR na ime nematerijalne štete, uz sav porez koji bi mogao biti zaračunat podnositelju zahtjeva.

272. Sud također smatra potrebnim ukazati da presuda u kojoj je utvrđena povreda Konvencije ili njenih Protokola nameće tuženoj državi pravnu obvezu ne samo platiti dotične iznose koji su dosuđeni na ime pravične naknade nego i odabrati, podložno nadzoru Odbora ministara, opće i/ili, ako je to prikladno, pojedinačne mjere koje treba primijeniti u domaćem pravnom poretku kako bi okončala povredu koju je utvrdio Sud i izvršila sav izvediv popravak posljedica te povrede na takav način da koliko je god to moguće vrati situaciju u stanje kakvo je bilo prije povrede. U slučaju povrede članka 6. Konvencije podnositelji zahtjeva trebaju, u najvećoj mogućoj mjeri, biti stavljeni u položaj u kojem bi bili da nisu bili zanemareni zahtjevi Konvencije (vidi predmete *Yanakiev protiv Bugarske*, br. 40476/98, stavak 89., 10. kolovoz 2006. i *Putter protiv Bugarske*, br. 38780/02, stavak 61., 2. prosinca 2010.).

273. Sud bilježi da članak 430. Zakona o kaznenom postupku predviđa mogućnost ponavljanja domaćeg postupka ako Sud utvrdi povredu Konvencije.

B. Troškovi i izdaci

274. Podnositelj zahtjeva potražuje i 2.000 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred Sudom.

275. Vlada smatra da je taj zahtjev prekomjeran.

276. Prema sudskoj praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj se dokaže da ih je stvarno i neophodno pretrpio i da je njihova visina bila razumna. U ovome predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje ima u posjedu i naprijed

navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi ukupan iznos koji se potražuje za postupak pred Sudom, uvećan za sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

C. Zatezna kamata

277. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje* da su prigovori na temelju članka 5. stavaka 1., 3. i 4. i prigovori na temelju članka 6. stavaka 1. i 3. (c) Konvencije dopušteni, a ostatak zahtjeva nedopušten.
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 5. stavka 1. Konvencije.
3. *Presuđuje* da nema potrebe ispitati prigovor na temelju članka 5. stavka 3. Konvencije;
4. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 5. stavka 4. Konvencije, i u odnosu na odluke Ustavnog suda kojima je utvrđeno da su prigovori podnositelja zahtjeva protiv njegovog pritvora nedopušteni i u odnosu na propuštanje žalbenog suda i Ustavnog suda da se očituju na tvrdnje podnositelja zahtjeva da je istekao zakonski rok za najdulje moguće trajanje njegovog pritvora i da je vođenje postupka od strane nižih sudova bilo neučinkovito;
5. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavaka 1. i 3. Konvencije i zbog ispitivanja podnositelja zahtjeva od strane policije dana 2. ili 9. studenog 2005. godine bez nazočnosti branitelja i zbog korištenja tako pribavljenog priznanja u kaznenom postupku protiv njega.
6. *Presuđuje*
  - (a) da tužena država treba isplatiti, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, slijedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan namirenja;
    - (i) 9.000 EUR (devet tisuća eura), na ime nematerijalne štete, uvećanih za sve poreze koji bi se podnositeljici zahtjeva mogli zaračunati;

(ii) 2.000 EUR (dvije tisuće eura) na ime troškova i izdataka, uvećanih za sve poreze koje bi se podnositelju zahtjeva mogli zaračunati;

(b) da se od protoka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na prethodno spomenute iznose plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;

7. Odbija preostali dio zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 28. lipnja 2011. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

g. Søren Nielsen
tajnik

g. Anatolij Kovler
predsjednik